

Von Pol zu Pol

Dr. Ernst Hermann in der Deutsch-Norwegischen Gesellschaft in Oslo

Professor Adolf Hoel, dessen Name durch sein Werk in der Eismeerforschung und der geologischen Bestimmung der nordöstlichen Trakte Grönlands den gleichen gültigen Klang wie der der grossen Polarforscher Norwegens in der Wissenschaft besitzt, und von dessen Erschliessung Spitzbergens wir fast geneigt sind, mit einem antiken Worte zu sagen, er habe seinem Lande damit im Frieden eine Provinz erobert, sprach die einleitenden Worte und würdigte die Arbeit des deutschen Geographen, Dr. Ernst Hermann.

Es ist das Eis des arktischen Meeres, das von Spitzbergen bis über den Pol reicht und fast die Grösse Europas besitzt und das Eis des antarktischen Kontinents, der andert-halbmal so gross wie der europäische ist, dem vor allem neben magnetischen und vulkanischen Untersuchungen auf Island und Italien, die Forschungen Hermanns seit siebzehn Jahren gelten. Verbirgt sich unter dem Packeis, den treibenden Schollen oder den lose oder fest gefügten unendlichen Ketten des nördlichen Eismeeres oft eine Wassertiefe von 3000—4000 Meter, so steigt andererseits, und noch kaum erforscht, unter seiner riesigen Eishaube das feste Gebirge der antarktischen Landmasse bis zu 6000 Meter auf. Und hier liegen auch die letzten grossen weissen Flecke auf der Karte von unserer Erde.

Vornehmlich über seine letzten Reisen sprechend, wobei er von einer Schlittenüberquerung Spitzbergens ausging, berichtete Hermann dann über seine Flüge, mit dem ihm vom Luftfahrtministerium zur Verfügung gestellten Fieseler Storch. Es handelt sich dabei um den ersten Einsatz dieser gleichermassen zur Landung wie zum Aufstieg auf kleinster Fläche, also besonders auch auf den Eisschollen der Arktis, geeigneten Maschine in der Polarforschung. Einzigartig schöne Farbfotos und Farbfilme, auch sie zum ersten Male verwandt, liessen den Betrachter die Lichtwunder der Landschaft mehr als nur ahnen.

Im zweiten Teil seiner Ausführungen sprach der Forscher dann über die auf Befehl Hermann Görings im Auftrage des Deutschen Reiches durchgeführte «Deutsche Antarktische Expedition 1938/39», die er als Geograph begleitet und über die er ein im Safari-Verlag Berlin erschienenes Buch «Deutsche Forscher im Südpolarmeere» geschrieben hat. Die Expedition hatte die Aufgabe, von der Eiskante aus auf dem antarktischen Kontinent ein Gebiet von der Grösse Deutschlands zu erfassen und zu kartographieren. Der Flugzeugstützpunkt «Schwabenland» war das Expeditionsschiff, das zwei Dornier-Wale als Aufklärungsflugzeuge an Bord hatte und sie zu der 160000-km-Weglänge in die Antarktis

katapultierte. Aus 11 000 hierbei gewonnenen Fotos entstand das Bild dieses gewaltigen Eismassivs, das einer grossen Kuppel gleich, sich über dem Südpol erhebt und nach den ihn umgehenden Meeren senkt. Wir sahen Bilder von Eisbergen, die eine Länge von 20 bis 30 Kilometer haben, und erfuhren, dass auf dieser mit den neuesten Mitteln der Technik ausgerüsteten Reise die Radiosonden, das Klima zu erforschen, bis über 28 000 Meter in den Äther stiegen.

Dr. Ernst Hermann nannte seinen Vortrag, dem besonders seine vielen norwegischen Freunde und Zuhörer gebannt folgten: «Von Pol zu Pol in Nansens und Amundsens Fusspuren.» Das ist ein symbolischer Titel. Von dem Ausgangspunkt fast aller ihrer Expeditionen, von Spitzbergen aus, sahen wir auf Karten und Bildern ihren grossen Weg, verfolgten wir die Drift der «Fram» und erlebten in der Antarktis den Zug der Hunde Amundsens zum Südpol. Wir sahen sie gleichsam vom Flugzeug aus, die grossen Wanderer im ewigen Eis. Und das war wohl die Absicht Hermanns. Und darum fügten auch die ausgewählten Gedichte Odvar Kaurins aus seiner Gedichtsammlung «Roald Amundsen», die der Autor selbst las, diesen Abend in der Norwegisch-Deutschen Gesellschaft zu einem Erlebnis.

H. G.

Aftenposten nr. 97.

27 feb. 1941.

Fra pol til pol i Nansens og Amundsens fotspor.

Den tyske sydpolar-ekspedisjon kartla 600,000 kv.km. land.

Norsk-Tysk Selskap holdt møte med fullt hus i Ingeniørenes Hus igår aftes. Møtet blev åpnet av formannen, professor Klaus Hansen, og kveldens foredrag blev holdt av dr. Ernst Hermann, som har gjort reiser både i Arktis og Antarktis. Han blev introdusert av professor Hoel, som nevnte at dr. Hermann kom inn i polarforskningen da detaljarbeidets tid begynte. Han var geograf på den tyske sydpolarekspedisjon 1938—39, da det blev kartlagt store områder fra luften. Nordmennene har — sa professoren — flere ganger samarbeidet med tyskerne i Arktis. Våre Ishavsfolk har været isloser for dem, og da dr. Hermann foretok sin flyvning på Svalbard sommeren 1938, brukte han Ishavsskuten «Värglimt» av Tromsø.

Dr. Hermann gav til å begynne med en rask kavalkade over Nansens og Amundsens ferder i nord og nevnte hvilke resultater de bragte. Med farvelagte lysbilleder tok han publikum med til Svalbard og Ishavet, og mange fikk sikkert god lyst til selv å dra op der, hvis de da ikke har været der før. Sommeren 1937 var foredragsholderen nordpå med en sledeferd for å forberede flyveekspedisjonen året etter. Han nevnte at Amundsens var den første som foretok en virkelig flyvning inn i hjertet av Arktis — det skjedde som kjent 1925. Med selskuten «Värglimt» tok dr. Hermann med sitt Fieseler Storch-fly så langt inn i isen en Ishavsskute kan trenge der det er nogenlunde åpent vann, og derfra foretok han en del starter fra florene. Han har særlig lagt sig efter studiet av isen, og filmen — som også var farvelagt — gav et ypperlig inntrykk av hvordan isen tar sig ut fra luften, og hvor lett man kan finne åpne råker for isnavigering. Det fikk man et syn for også under den norske flyveekspedisjonen til Grønland sommeren 1932, da flyet viste vei for «Polarbjørn» og hjalp til at skuten fikk en rask hjemreise gjennom isbeltet. På filmen kunde man se hvor lett flyet startet — det brukte bare noen få meter, så var det i været, og det landet like greit. Det er ikke tvil om at denne typen — rikelig utstyrt som den er med flaps — kan bli et godt bruksmiddel i polarforskningen og isnavigeringen, bare aksjonsradien kan utvides mer.

Foredragsholderen viste også vakre billeder av dyreverdenen og floraen i Arktis. Han nevnte hvor raskt man kan tilbakelegge en strekning med fly — særlig i Arktis hvor veiene er rarere enn andre steder på kloden. Selv hadde han på en slede-tur brukt 16 dager på 60 km. på Svalbard, mens han fløi samme strekningen på 20 minutter!

Fra Svalbard gjorde foredragsholderen et kjempehopp til Antarktis via Mellem-Europa som også fikk sine billeder på lerretet. Det var altså ikke bare is og sne i foredraget. Som kjent hadde tyskerne en større ekspedisjon sydover 1938—39 med katapultskibet «Schwabenland», en ekspedisjon Aftenposten har skrevet om gjentagne ganger og fortalt om. Man brukte Dornier Wal flybåter til luftkartleggingen. Det blev tat hele 11,000 luftbilleder, som det er konstruert karter av. Det

hjelp til at skuten fikk en rask hjemreise gjennom isbeltet. På filmen kunde man se hvor lett flyet startet — det brukte bare noen få meter, så var det i været, og det landet like greit. Det er ikke tvil om at denne typen — rikelig utstyrt som den er med flaps — kan bli et godt bruksmiddel i polarforskningen og isnavigeringen, bare aksjonsradien kan utvides mer.

Foredragsholderen viste også vakre bilder av dyreverdenen og floraen i Arktis. Han nevnte hvor raskt man kan tilbakelegge en strekning med fly — særlig i Arktis hvor veiene er rarer enn andre steder på kloden. Selv hadde han på en slede-tur brukt 16 dager på 60 km. på Svalbard, mens han fløi samme strekningen på 20 minutter!

Fra Svalbard gjorde foredragsholderen et kjempehopp til Antarktis via Mellem-Europa som også fikk sine bilder på lerretet. Det var altså ikke bare is og sne i foredraget. Som kjent hadde tyskerne en større ekspedisjon sydover 1938 — 39 med katapultskibet «Schwabenland», en ekspedisjon Aftenposten har skrevet om gjentagne ganger og fortalt om. Man brukte Dornier Wal flybåter til luftkartleggingen. Det blev tat hele 11,000 luftbilder, som det er konstruert karter av. Det område som blev luftfotografert, er på 600,000 kv.km. Fjellene i de strøkene tyskerne fløi, målte ca. 4—4500 meter og en del mer melem kysten og selve Sydpolen. Dr. Hermann pekte på at det fremdeles er temmelig meget kartleggingsarbeide som gjenstår på Sydpollandet — det har jo en kystlinje og et indre av umåtelig utstrekning. Foredragsholderen nevnte de norske opdagelser som er gjort på Sydpollandet i de senere år — særlig da Lars Christensens med fly — og i denne forbindelse berømmet han spesielt Riiser-Larsens og Lützow-Holms flyvninger og opdagelser.

Det næsten to timer lange foredrag fengslet publikum sterkt og det blev da også lønnet med livlig bifall. Til slutt uttalte dr. Hermann håbet om et stadig bedre samarbeide i polarstrøkene mellem de to land. Professor Hoel takket foredragsholderen — særlig for den praktfulle farvefilmen, det er første gang vi har sett en farvefilm fra luften fra polarstrøkene, uttalte han. Publikum understreket takken med fornyet bifall.

Til slutt leste Odvar Kaurin dikt om Roald Amundsen og høstet meget bifall.

Videns Tegn m: 49.
27. feb. 1941.

Polar-aften i Norsk-Tysk Selskap.

Dr. Hermanns innsats vil få en overordentlig stor betydning for fremtidig polarforskning

Foredragssalen i Ingeniørenes Hus var helt full igår aftes da formannen i Norsk-Tysk Selskap, professor dr. med. Klaus Hansen ønsket de fremmøtte hjertelig velkommen. Blandt de mange kjente tilstedeværende såes bl. a. kst. statsråd Gudbrand Lundevold med frue, kst. statsråd Skancke, ministerialrat Hühnhäuser, generalkonsul Hilditsch, direktør Lexow og direktør R. Dysthe m. fl. Professor Adolf Hoel ønsket af-

tenens foredragsholder, den velkjente tyske foredragsholder, dr. Ernst Hermann, velkommen. Professoren gjorde kort rede for den store videnskapelige innsats den tyske polarforsker allerede har gjort, som geograf både i de arktiske og antarktiske egne og som vulkanutforsker. Selv hadde professoren truffet dr. Hermann på Svalbard i 1938 og hadde da fått anledning til å beundre det tyske Fiseler-„Storch“-fly.

— Her i Norge fryder vi oss over

DAGENS NOVELETT

Jeg holder på åpenhjertighet - - -

Av

JEAN GOY.

- Elsker du mig, Lucy?
- Ja, det vet du.
- Mer enn alt i verden?
- Mer enn alle, sa Lucy utålmodig.
- Lucy — vet du hvad vi må gjøre.

I aften får du åpent tale med din mann om spørsmålet. Du vet jeg holder på åpenhjertighet. Si til ham: — Ferdinand, jeg elsker Marcel mer enn dig og han elsker mig mer enn alt i verden. La oss skilles og du skal være min beste venn.

— Er du gal, Marcel, sa Lucy forskrekket.

— Nei, det er jeg ikke. I et slikt spørsmål holder jeg på at man skal være åpenhjertig. Altså vil du gjøre det?

— Jeg skal forsøke, sa Lucy undvikende.

— Nå, sa Marcel et par dager etter da de møttes. Har du nu sagt det til din mann.

— Nei, det var umulig, sa Lucy.

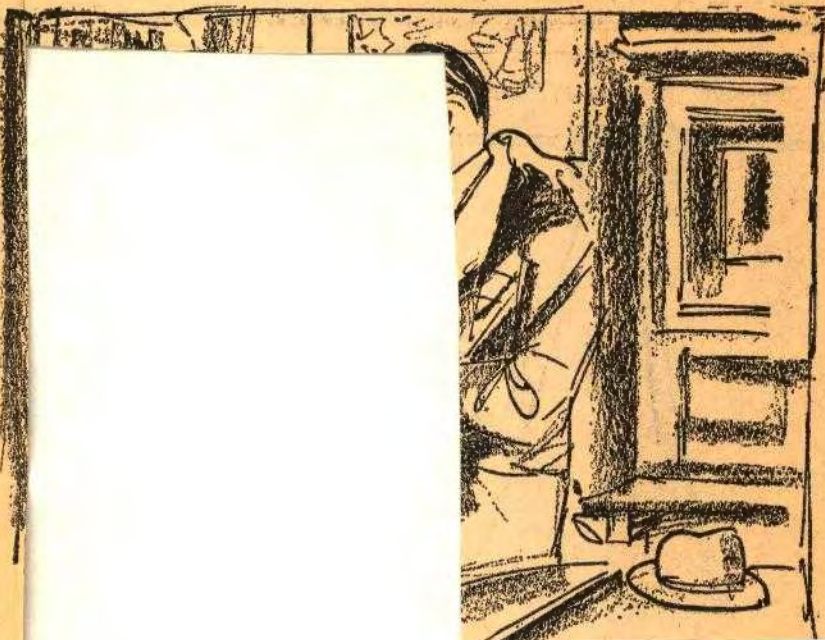
Det gikk ennå et par dager. Da Lucy fortalte at hun ennå ikke hadde sagt det til sin mann, sa Marcel:

— Jeg forstår mig ikke på dig. Det er da ikke noe vanskelig å få sagt en slik ting. Det er bare kort og godt å si det.

— Ja, du kan snakke som ikke skal si det, sa Lucy ergerlig. Det er sannsynligvis ikke så lett.

— Tøv, kjære dig. Og for å vise dig hvordan det skal gjøres skal jeg

jeg
at
til
ve
sk
ke
fø

har hatt et tilfredsstillende resultat, uttalte han.

Montry forlater i aften Moskva for å begi sig til Berlin. Derfra reiser han til Bangkok.

40 HANDELSKIB I GIBRALTARS HAVN.

Algecirads, 26. februar. (NTB). Ytterligere 11 handelsskib er nå kommet til Gibraltar. Hermed er tallet på skib som for tiden befinner sig på Gibraltars havn, steget til over 40.

tyisk videnskaps høie nivå, sluttet professoren, og det gleder oss å ha en så fremragende representant for den tilstede blandt oss.

Efter innledningsvis å ha nevnt den overordentlig store innsats Fridtjof Nansen og Roald Amundsen har gjort under utforskningen av polarområdet, tok dr. Hermann tilhørerne med på sine ferder nordover til Svalbard i 1937 og 1938. Under de tidligere flyveferder over nordpolbassenget hadde man et godt utsyn over hvordan selve isviddene tok sig ut. Men bortsett fra Amundsens nødlanding hadde man ikke tidligere utnyttet flyet når det gjaldt forskningen på selve isen. Her var den tyske Fiseler „Storch“-maskin kommet til overordentlig nytte, idet

mangelen på ordning var i høi grad utilfredsstillende for alle parter.

Nu skal imidlertid publikum atter finne togrutene på sin vante plass i avisene, skjønt riktignok både sjeldnere og i innskrenket form.

Det er meningen, forteller trafikkseksjef Holtmon, i en samtale med Tidens Tegn igår, at Statsbanene herefter som regel vil avertere sine togruter to ganger månedlig, omkring den 1. og den 15. Dog

man i den fant midlet som kombinerte den store fart og evnen til å lande på et meget begrenset område. Og da dr. Hermann drog nordover i 1938, hadde han av det tyske luftfartsministerium fått låne med sig et fly.

Hvad et slikt fly betyr, skjønner man når en hører, at der hvor man det ene året hadde brukt 16 dager for å ta sig frem på isen, klarte man det nesten med fly å tilbakelegge samme strekning på 20 minutter.

Foredraget var ledsaget av en rekke aldeles praktfulle, farvelagte bilder som gav et rikt og avvekslende bilde av Svalbard om sommeren og utpå høsten. Billedene av de imponerende isgletsjene var kanskje særlig virkningsfulle, de gjengav fortrinlig

det ville og forrevne i dette barske ishavsstrøket. Meget illustrerende var også en optagelse av midnattssolen, fotografert på 7 forskjellige tidspunkt på samme plate. Det fortalte meget interessant solens horisontale bane der oppe om sommeren.

Fra de nordlige strøk bar det så sydover, på turen fikk vi bl. a. noen utsøkte bilder med vulkanutbrudd. Og derefter fortalte dr. Hermann om den tyske antarktiske ekspedisjonen, som startet i desember 1938. Ombord i det 8000 tonn store ekspedisjonsskib „Schwabenland“ hadde man to Dornierfly, og katapult ombord til å skyte dem ut med. Det var første gangen i polforskningens historie, at et skib dro avgårde, utrustet på denne måten. Etter å ha ydet nordmennenes innsats i de sydlige polaregner all mulig honnør, fortalte foredragsholderen nærmere om det 600,000 kvm. store polarområdet som ekspedisjonen hadde utforsket. Ialt hadde man fått med sig hjem 11,000 billedoptagelser, som var tatt med fly fra luften, og på den måten hadde man effektivt kunnet kartlegge nytt land.

Efter lysbilledfremvisningen blev det kjørt en nydelig farvelagt polarfilm nordfra hvor vi fikk et utmerket innblikk i „Storken“s utflukter innover isviddene. Og tilslutt kom en usedvanlig fornøiellg filmoptagelse av pingvinenes liv.

Dr. Hermann sluttet sitt foredrag med en takk til sine norske medarbeidere og til de norske videnskapsmenn, og uttalte håpet om, at det norsk-tyske videnskapelige samarbeid måtte bli stadig større i tiden fremover.

Foredraget høstet brakende applaus. I sin takketale nevnte professor Hoel, at farvelagte film- og billedoptagelser aldri tidligere har vært fremvist offentlig her hjemme. Luftfotograferingen har blåst nytt liv inn i geografien, og har gitt den ny oversikt og innsikt. Og farvefotograferingen er et skritt ennå lenger frem. Dr. Hermann har på dette område utført et banebrytende pionerarbeid, det vil få en overordentlig stor betydning for den fremtidige polarforskning.

TH slutt leste Odvar Kaurin følt og varmt noen utvalgte dikt av sin diktsamling „Roald Amundsen“.

1761. 28. 1941
Hermann
m. 49

*Fritt Folk nr. 49.
27 febr. 1941.*

Fra Svalbard over levende vulkaner til Antarktis.

En stor kveld i Norsk-Tysk forening.

Den tyske geograf og polarforsker dr. Ernst Hermanns foredrag i Norsk-Tysk Forening igår aftes blev en begivenhet for tilhørerne.

Professor Klaus Hansen ønsket først alle velkommen hvorefter professor Adolf Hoel introduserte den tyske gjest. Dr. Hermann har i 17 år reist i Arktis og Antarktis. Professoren hadde hatt den glede å treffe ham på Svalbard. Dr. Hermann som er geograf av fag, hadde gått inn for detaljforskning i polartraktene etter at de store hovedproblemer var løst. Prof. Hoel uttalte sin anerkjennelse av de tyske forskeres innsats. Tysk videnskap står som vi vet på et høit nivå på alle felter — den har også på en utmerket måte gjort sig gjeldende i den polare forskning. Dr. Hermann har for øvrig også interessert sig for vulkaner og studert dem i Middelhavs-landene.

Dr. Ernst Hermann som er en høireist staut skikkelse, kom fra første øieblikk av i den beste kontakt med den representative forsamling. Han har nettopp det sympatiske vesen som ofte særpreger folk som har levet lenge i den store stillhet som likesom Roald Amundsen har satt foten på selve polarviddas nakke.

Efter først å ha gitt et historisk tilbakeblikk tok han tilhørerne med til Svalbard.

Den spirituelle skildring av den veldige natur, fugle- og dyreliv, var ledsaget av en serie ypperlige lysbilleder i farver. En satt der og oplevet en ferd over isbreer, midnattssol over tindene, storjakten på isbjørner, livet i leiren omgitt av polarsommerens sparsomme, men farverige vegetasjon. Dr. Hermann hadde også tatt op en strålende farvefilm fra Svalbard. Til hjelp hadde han et spesielt bygget fly som kunde lande på isflak neppe lengere enn tredve til femti meter. Med sin maskin kunde han fly over områder på tyve minutter som det før i tiden tok seksti dager å tilbakelegge til fots. Dr. Hermann tok så tilhørerne med på en snarstur gjennom Europa til Middelhavslandenes vulkaner og så videre med forskningsskipet «Schwabenland» til det veldige Antarktis. Ennu er det meste der nede i dobbelt forstand hvitt land. Store oppgaver gjenstår.

Vi har her bare med noen linjer kunnet antyde det rike inntrykk dr. Hermanns foredrag gav. Til slutt blev han hjertelig hyldet av forsamlingen.

Dr. Hermann (til høire) sammen med professor Hoel. — Fotografert for F. F. under møtet igår.

*"Fritt Folk" nr. 47.
25. feb. 1941.*

„Fra pol til pol i Nansens og Amundsens fotspor.“

Interessant foredrag i Norsk-Tysk Selskap imorgen av den berømte tyske polarforsker, Ernst Hermann.

Den kjente tyske polarforsker dr. Ernst Hermann holder foredrag i Norsk-Tysk Selskap imorgen.

Dr. Hermann har deltatt i en rekke polarekspedisjoner og har bl. a. været flere ganger på Spitsbergen. Siste gang i 1938 da han hadde stasjon på Ny-Alesund. Med en flyvemaskin av Siesler-Stoeck-typen, som utmerker sig ved at den trenger svært liten start- og landingsplass, gjorde han forsøk på drivisen hvor det ofte kan være vanskelig å starte når flakene er små og ujevne.

Til assistanse hadde han en norsk

fangstskute og med denne drog han ut på isen og foretok flyvninger mot land. I forbindelse med disse forsøkene drev han også geofysiske iakttagelser, temperaturmålinger, undersøkelser av magnetiske misvisninger m v. Han optok også en farvefilm.

I 1938—1939 deltok dr. Hermann en sydpolarekspedisjon med «Schwabenland», hvor han var geograf. Denne ekspedisjonen som var meget stort anlagt, med bl. a. to flyvemaskiner, hadde et meget rikt utbytte og oppdaget således et nytt fjell-land som blev døpt «Neu-Schwabenland». I dette landet er det opptil 4000 meter høie topper.

Tidens Tegn nr. 121.
28 mai 1939.

Veed!

Utenriksminister Koht enig i at man snarest må få ordnet de antarkt- iske problemer.

Det er dog hittil ingen henvendelse kommet fra den amerikanske regjering om noen konferanse.

Det forslag den amerikanske sakfører dr. Hyde, har lansert om å innkalle en konferanse for å få en definitiv ordning av suverenitetsrettighetene i Antarktis er etter hvad Tidens Tegn erfarer blitt meget gunstig mottatt på offisielt amerikansk hold. Utenriksministeren, Cordell Hull, skal således allerede ha saken under forberedelse. Nektet kan det jo heller ikke, at det er meget som taler for nødvendigheten av å få disse spørsmål inn i faste og bindende former. Folkerettslig er nemlig flere av anneksjonene i Antarktis og de herav følgende suverenitetskrav nokså løst underbygget. I det hele finnes heller ingen bestemmelser som fastslår hvilke betingelser som må være tilstede for at en anneksjon skal være lovmedholdelig.

Tidens Tegn har hatt en sam-

tale med utenriksminister Koht om saken.

— Det er ennu ingen henvendelse kommet til den norske regjering i sakens anledning, svarer utenriksministeren. Jeg kan derfor selv sagt ikke på noen måte uttale meg om hvad forslaget innebærer, eller hvordan vi kan komme til å stille oss til det, når eller hvis det kommer. Men jeg kan være enig i at her er mange problemer som det vil være godt å få avgjort. Vi har jo også striden om det såkalte sektorprinsipp, som Norge alltid har vært en motstander av. Nu er det naturligvis så at det vil være vanskelig å fastslå hvordan grensene for et annektert område i polaregnene skal bestemmes. Men se dette er jo spørsmål som før eller senere må bringes på det rene. Og en saklig drøftelse av tingene vil naturligvis være av stor betydning.

Vend!
Tidens Tegn nr. 13.
16 januar 1939.

Norge har annektert en del av Antarktis.

Atlantehavssektoren er i statsråd lørdag trukket inn under norsk statsvelde.

Et skritt av stor viktighet for sjøgrensespørsmålene ved Sydpolslandet og for hvalfangsten.

Et kart som viser territorialforholdene på Antarktis. — Det skraverte område er nu norsk land.

I statsråd lørdag er vedtatt kongelig resolusjon om at den parten av fastlandsstranda i Antarktis som ligger sør for Falkland

Islands dependencies i vest (grensa for Coats land) til grensa for Australian antarctic dependency i aust (45 gr. austleg lengd) med det lan-

det som ligg innfor denne stranda og det havet som ligg innåt, blir dregne inn under norsk statsvelde. I tilrådinga som er lagt fram for kongen held utanriksdepartementet fram:

Med kgl. res. den 23. januar 1928 vart Bouvetøya i Sørishavet lagt inn under norsk statsvelde, og med kgl. res. den 1. mai 1931 vart det same gjort med Peter I-øya i det same havet.

Bouvetøya ligg på 3 gr. 26 min. austleg lengd og 54 gr. 26 min. sudleg breidd, såleis i den parten av det antarktiske området som ofte blir kalla Atlanthavssektoren. — Peter I-øya ligg på 90 gr. 35 min. vestleg lengd og 68 gr. 50 min. sudleg breidd, såleis i Stillehavssektoren av det antarktiske området.

ET FAST STØTTEPUNKT FOR DEN NORSKE HVALFANGST.

Tanken med å legge desse øyane i Sørishavet under norsk statsvelde var å gje den norske fangstneringa i dette området faste punkt å stå og til og verja ho mot tenkelige inngrep ifrå framande makter.

Sia har det vori drøftingar mellom statsmakterne og dei norske interesserte om det ikkje ville vera rett og nyttig å draga inn under norsk statsvelde ein part av det antarktiske fastlandet.

Av dette fastlandet med hav og øyar utafor har Storbritannia i 1908 lagt under seg det området som blir kalla Falkland Islands dependencies. Området Ross dependency vart i 1923 lagt under New Zealand. Og det største av alle områda, frå 160 gr. til 45 gr. austleg lengd, vart i 1933 lagt under Australia. Innfor dette siste området hadde likevel Frankrike i 1924 teid under seg eit lite landstykk med eit par øyar, Adelle-land kringom 140 gr. austleg lengd.

Bouvetøya ligg i havet utafor land mellom det britiske og det australske området, såleis mellom 20 gr. vestleg lengd og 45 gr. austleg lengd. Det landet som fyller dette

mellomrommet, er da det som ofte har vort kalla Atlanthavssektoren, og her har enda ingen stat gjort krav på styngsmakt.

Fastlandet i dette området var lenge heilt ukjent og ugranska. Vi veit om at somme oppdagingsferder i eldre tid nådde inn i havet utafor dette fastlandet, såleis ei russisk ferd i 1819/21 og to engelske ferder 1830/31 og 1842/43; men inga av desse ferdene kom så langt inn så folk såg land, langt mindre kom folk på land ifrå dei.

NORDMENN OPDAGET LANDET FØRST.

Det var ikkje føre 1929 at det gikk granskingsferder fram til fastlandet i denne parten av Antarktis, og da var det norske ekspedisjonar som kom dit. I sommaren 1929/30 sende kvalfangaren Lars Christensen ein ekspedisjon under kaptein Riiser-Larsen i lag med kaptein Lützow-Holm som gjorde granskingsferd og tok kartfotografi frå lufta langs med store stykke av landet, serleg det området som sia vart døpt Kronprinsesse Marthas land, der det norske flagget vart heist den 18. februar 1930. På ein ny ekspedisjon 1930/31 under same forarskapen vart like eins eit stort område utgranska med fly, det landet vart kalla Prinsesse Ragnhilds land. Same sommaren vart ymist land oppdaga av norske kvalfangarar mellom Kronprinsesse Marthas og Prinsesse Ragnhilds land, og ein annan norsk kvalbåt under kaptein O. Borohrevink kartla bl. a. den parten av Dronning Mauds land som ligg utafor det området som no høyrer under Australia. Endeleg sommaren 1936/37 hadde Lars Christensen ein ny ekspedisjon til same området, og løytnant Widerøe flaug da med fly over store viddar av det, så mykje nytt land vart kartlagt, eit landstykk mellom Dronning Mauds og Prinsesse Ragnhilds land fekk sia namnet Prins Haralds land og eit anna landstykk mellom Prinsesse Ragnhilds og Kronprinsesse Marthas land fekk namnet Prinsesse Astrids land. På alle desse ekspedisjonane vart på det aller næraste alt fastlandet innfor Atlanthavssektoren på området nærast utmed havet granska og kartlagt så godt så ein torer seia at ikkje mange partar av det antarktiske fastlandet er betre kjent.

DET BØR IKKE BLI SPØRSMÅL OM Å ANNEKTERE ANNET LAND, SELV OM DET ER UTFORSKET AV NORDMENN.

Det er verd å nemne at norske oppdagarar har granska ut landet på andre kantar og av Antarktis, og serleg har dei i dei siste åra granska og kartlagt mykje av det landet som i 1933 vart lagt under Australia. Det bør likevel ikkje bli spørsmål om at Noreg gjer krav på noko land som på førehand er lagt under ein annan stat. Dette svarar med den fråsegn som den norske regjeringa gav til den britiske i 1929, at ho ikkje ville reise noko landkrav innfor dei områda som da var lagde inn under det britiske samveldet.

Med det landet som til no ligg herreløst og som ingen andre enn nordmenn har granska og kartlagt (Forts. side 10)

(Forts. fra side 4.)

lagt, det synes Noreg med full rett kunna gjera krav på å leggja under seg.

Dette området er just det som i dei siste åra har vori det viktigaste for norsk kvalfangst. Denne fangsta går no for seg ute i det frie havet, men arbeider seg frametter sommaren nærare og nærare inn imot land. Fastlandsstranda på denne kanten følgjer om lag den 70de breiddgraden, og iskanten ligg fyrstinga på sommaren, i desember månad, gjerne på 60 gr., det er lyst i februar at kokebåtane kjem nokolunde nær inn under land.

Eit spørsmål som kan vera viktig når det gjeld fridomen for fangstferding, er kor langt ut i havet ein torer rekne grensa for statsvelde. Men dette spørsmålet står enda noko uvisst. Det har vori framhaldi at isgrensa her i Sørishavet må bli rekna for landegrense, og Storbritannia og dei to britiske dominions som har teki land her, har for det meste dregi grensa si langs etter den 60de breiddgraden. Kor mykje som dermed skal vera sagt om retten til styngsmakt, synes ikkje heilt klart, visst er det berre at det i nokre år vart kravt avgift av norsk kvalfangst innfor denne grensa.

Nett av di slike grensespørsmål framleis er uavgjort, kan det vera særskilt ynkeleg for den norske fangstneringa på desse hava at Noreg er herre over eit breitt stykke av fastlandet med det havet som ligg utafor. Noreg vil for sin part ikkje gjera noko krav på å stenge andre nasjonar ute frå det havområdet som det såleis kunne få styngsmakt over, eller på nokon måte hindre dei i å drive fangst der. Men dei norske fangarane bør vera trygge på at ikkje andre heller kan stenge dei ute eller gjera noko som kan vera til skade eller tap for næringsdrifta dei.

Den norske regjeringa har lenge hatt syn for dette kravet, og i alle åra sia spørsmålet kom opp har ho arbeidd med å forebu ein skipnad som skulle opfylle naturlege norske krav. Ho meiner at no er tida komen til å ta den endelege avgjerda.

Rettsgrunnlaget for Noreg til å draga det nemnde herrelause landet inn under velde er som nemnt det norske geografiske granskingsarbeidet som er gjort på dette området og som nordmennene til no har vori åleine om.

Dei praktiske omsyna som skulle føre til at Noreg nyttar den retten det såleis kan seia seg ha vurni, skriv seg ifrå den norske kvalfangsta i Sørishavet og særskilt i havet utafor det landet som det her er spørsmål om.

Utanriksdepartementet vil difor tilråda at kongen samtykker og skriv under eit framlagt utkast til kongelig kunngjering om at den parten av fastlandsstranda i Antarktis som ligger sør for Falkland Islands dependencies i vest (grensa for Coats land) til grensa for Australian antarctic dependency i aust (45 gr. austleg lengd) med det landet som ligg innfor denne stranda og det havet som ligg innåt, blir dregne inn under norsk statsvelde, — og at justisdepartementet får fullmakt til å ta avgjerd om forskrifter for politi- myndighet innfor dette området.

BÆRUMS SPAR REGNSKAP FOR 1938

UTGIFTER	VINNINGSG- OG TAPS-KO	Diskon
Anter til innskyterne og grunnfons-		Provisjon og renter
ierne	kr. 169.298.46	
Lønninger	> 66.885.00	
Husleie og omkostninger	> 53.670.23	
Pensjoner og tilskudd til pensjons-		
fondet	> 8.000.00	
Betalte skatter	kr. 18.870.50	
Illegede, ikke forf. skatter	> 9.060.00	
	kr. 27.930.50	
+ avsatt	> 8.000.00	
Garantikassen for sparebanker	> 19.930.50	
Overkurs kr. 50.164.82	> 5.365.00	
som er anvendt således:		
Avskrevet på inventar	> 3.011.70	
— — — — — utlån	> 8.800.00	
Avsatt til skatter	> 16.000.00	
Overført til pensjonsfondet, ekstraord.	> 8.000.00	
Overført til bankens fond	> 14.353.12	
	kr. 373.324.03	

BIENDELER

BALANSEKONTO

BLIR DET KRIG I 1939?

For Tidens Tegn av friherre von RHEINBABEN.

Jeg kommer her med min spådom for 1939. Jeg legger den frem for dette blads lesere da jeg forutsetter at under de nuværende forhold har både den ene og den annen stilt sig selv følgende spørsmål: Blir det krig eller kommer vi tross alt spetaklet med kapprustning og talte og skrevne advarsler til å bevare freden? Begynnelsen på dette året, som følger efter de store krisene i 1938, har gitt mange forfattere anledning til temmelig dystre profetier. Må det derfor

være meg tillatt å komme med noe som er hyggeligere for vår gamle verdensdel.

Aller mest uro har unektelig De forente Staters president fremkalt på nyåret. Med salig Monroes for alle tilfelle lett omtolkede ord blander han sig nu i de europeiske staters indre anliggender. I sitt budskap til kongressen har han uten videre betegnet de autoritære stater som onde og de demokratiske som gode. Hans angrep og hans kritikk var i første rekke rettet

mot Tyskland. Dette Tyskland planlegger efter hans mening allskens vold mot den internasjonale rett, det er ved sine militære rustninger blitt en åpen trusel mot det amerikanske kontinent. U. S. A. må derfor møte denne trusel med ennukraftigere rustninger, U. S. A. vil ha hele kontinentet fra Kanada til Ildlandet beskyttet mot dette Tyskland og kaller samtidig alle demokratiske og fredelskende land til hjelp. Også de må trygge sig mot nazistpropagandaens gift og Tysk-

lands forkastelige økonomiske metoder.

Fremstående personer i England og Frankrike kalte dette budskapet en erklæring av historisk betydning. For en tysker tar det sig enten ut som en finte eller som et vidnesbyrd om et forbausende ubekjentskap med virkeligheten. Som Lima-konferansen har vist vil ledende sydamerikanske stater ikke finne sig i De forente Staters politiske, militære eller rent økonomiske formyndervirksomhet, de vil opprettholde sine særskilte forbindelser med Europa og også med Tyskland. Men dette Tyskland er ikke plutselig blitt forrykt eller grepet av stormannsgalskap. Flåteavtalen med England av 1935 viser alle og enhver, som ikke har mistet evnen til upartisk bedømmelse, at det moderne Tyskland langt fra søker sin økonomiske ekspansjon på den andre siden av verdenshavet, men istedet fremfor alt på Europas kontinent. Kravet om tilbakegivelsen av de tyske kolonier endrer ingenting i så måte, det skyldes først og fremst prestisjehensyn. Derfor er det fra tysk synspunkt beklagelig at det tyske folks ærlige bestrebelser på å bevare de tradisjonelle gode forbindelser med det store amerikanske folk — ikke minst på det økonomiske område — har fått et slikt svar. Dette bygger i så høy grad på falske forutsetninger at dette såkalt historiske budskapet utenom å skape den ønskede stemning for økede rustninger bare kan hisse op det amerikanske folk mot Tyskland.

Jeg vender mig nu til den påstand som er fremsatt ikke bare i Amerika, men også i England og andre land, og det med betydelig larm — nemlig at Tyskland truer „demokratienes frihet“. I den form disse friheter hersket i Tyskland i årene 1919—1933 holdt de nærsagt på å styrte oss ut i avgrunnen. Og dessuten: Ingen tysker som i førkrigstiden tok aktiv del i den daværende utvikling vil glemme den skyld datidens partier hadde for det tyske rikets indre svekkelse. Et fritt partiliv kan drive frem demokratiets hjul i andre land, men i Tyskland har sabotasjen alltid vært

sundag kveld målbar Straumshelm dette i ein god tale, og ei av dei norske gjentone ber fram ei gáva til direktøren. Mr. Kennedy og frue. Elles skal berre eitt namn nemnast her: Mr. Spear. Det er utmælt kva han hev gjort for oss i desse dagane. Alltid på farten, alltid hjelpsam, smilende og god. „Noregs beste venn“ er det populære namnet hans.

—dal.

nyes-9

D. F. U.

Gjør som jeg, bruk

Boie

maco underløy

lager det !

er lande-

n, til høire svenske dansere.

Et tyrolierpar.

på hardingfela. Me hev noko i den norske songleiken som ingen nasjon meter med, og det er ikkje tvil um at det grip. Det var mange lovord, både yver den religiøse høgtidelege damen i Bendik og Arolitja og Hellig Olav, og yver det friske strålende i alike som „Mitt bu, min heim“, songen av Anders Underdal. Dei norske er alltid velsedde på dei store dansarstemmene i England, og godhug og hjartelag strøymde oss imote denne gongen og i rik mun.

Romania kom med det primitive. No som alltid ellers. Dei var 10 dansarar, alle menn, og tvo spelemenn (fela og mandolin). Det er ein merkeleg magisk dans dei hev. Han skal drive sjukdom ut, og ein av dansarane

ids minneløp“

premieløp i Norge

1000 kroner.

1000 kroner. Den 12.000 kroner i premier. Det blir for treårige og eldre løpere i bona fide norsk ele og går over 1000 m. Løpet blir holdt i juni, sannsynligvis den 18. Klubben venter 15 anmeldelser til løpet.

Ayr U.—Quees Park innstillet.
Deltic—Albion R. innstillet.
Falkirk—Aberdeen 1—3
Gibberian—Rangers 1—1
Motherwell—Raith R. 2—4
Partick Th.—Kilmarnock innstillet.
St. Johnstone—Hamilton 0—2
St. Mirren—Hearts innstillet.
Third Lanark—Queen of South 0—1

Ishockeylands-

laget mot Grane i Sandvika.

Klokken 20 ikveld stiller ishockeyandslaget op mot Grane på Kadetangen i Sandvika. Forrige uke spilte andslaget en treningskamp på Furuset, og idag er det altså Sandvikas tur til å se de raske lagspillerne.

Grane møter med sitt sterkeste lag. Bl. annet får vi se Eugen Skalleberg, Per Rasmussen, Bjarne By, Gustav Edvardsen, Hans Jensen og Rudolf Eisenhardt.

Norges Ishockeyforbund tok igjær følgende landslag: Ernst Henriksen, Hasle, — Johan Narvestad, Hasle, Knut Bagh, Ready, — Carsten Christensen, Ready, Johnny Larsen, Furuset, Arthur Andersen, Furuset, — Nils Dorelius, Stabæk, Erik Eld, B.14, Terje Braathen, Stabæk.

Som kjent skal Norge møte Sverige i landskamp på Bislet søndag.

Aasmund Myhre

slo Ballangrud.

Og tok Atlantispokalen til odel og eie.

Sandefjord, 15. januar. N.T.B. Det nasjonale skøtøp er idag fant sted i delvis sterkt snørev og de beste resultater blev:

Senior, 500 meter: 1) Aasmund Myhre, Notodden 44.8. 2) Ivar Ballangrud 45.3. 3) Finn Hødt, Drammen og Peter Leschly, Oslo 45.6. 4) Per Lie-Jensen, Drammen 45.7. 5) Jøllungen, Drammen 46.6. 6) Kristian Strøm, Horten 46.7.

3000 meter: 1) Aasmund Myhre 19.7. 2) Ivar Ballangrud 52.4.3. 3) Jøllungen 52.6.9. 4) Kristian Strøm 52.7. 5) Peter Leschly 52.9.1. 6) Per Lie-Jensen 53.2.4.

Atlantispokalen som Bernt Evensen og Aasmund Myhre tidligere hadde to aksjer i, blev vunnet av Aasmund Myhre til odel og eie.

Av juniorløperne kan nevnes: 500 meter: 1) Richard Greger, Tønsberg 6.4. 2) Karl Evensen og Øivind Gjelstad 46.8.

Trondheim, 15. januar. Resultatene av dagens krets-kamper i ishockey blev:

Tønsberg—T.I.K. 2—1
Vredig—Trond 3—1
Frage—Viking 6—1

Et mesterstykke av en American Blend.

6 ØRES CIGARETT FRA J. L. TIEDEMANN

Ruteflyvning på Oslo året rundt.

Besluttet på den internasjonale trafikk-kongress i København.

Stockholm, 15. januar. Kaptein Florman i Svensk Aero-transport som lørdag kom tilbake fra de europeiske flyveselskapers store internasjonale trafikk-kongress i København erklærte at man fra og med i sommer kommer til å nå Roma på dagen fra Stockholm.

Moskva-linjen kommer til å flys hele sommeren. Fra Moskva kommer en til å kunne fly den 3,000 km, lange strekning til Paris og

London på en dag, med svenske fly hele veien. Fra Stockholm vil en nå Paris på seks timer.

Fra og med sommerperioden 1939 skal ruten på Oslo trafikkeres året rundt, da Oslo flyplass på Fornebo ventes å bli ferdig til den tid. Göteborg får herved også flyforbindelse med Oslo og kontinentet året rundt.

Sommerperioden tre i kraft der 15. april.

Ny Linklater.

Av

Gunnar Reiss Andersen.

større enn nytten. Historien viser at Tyskland kan prestere mest når det forenes under en sterk ledelse. Derfor preges vår nuværende innstilling til den autoritære stat ikke bare av nasjonalsocialismen, men av en tusenårig histories lærdommer. Når nasjonalsocialismen idag kritiserer andre lands demokratiske institusjoner, skjer det ikke for å ta ifra disse landene det de holder høit og er glad i, men for å påvise de tendenser som under falsk flagg setter freden i fare og derved fremkaller motvirkninger i rette tid. Like sinnssvakt som det er å tale om luftangrep over Atlanterhavet, like dumt er det å snakke om et tysk korstog mot „demokratienes frihet“.

Det tredje målet for dette tyske våpen skal være Øst-Europa. Som sopp som plutselig skjøt op av jorden offentliggjordes nyårsdagen artikler om Ukraina i mange av verdens aviser og tidsskrifter. De fleste konkluderte med at Tyskland nu vil befri og erobre Ukraina, enten sammen med Polen mot Russland, men stundom også med Moskva mot Polen. I sammenheng med „Tysklands vel kjente angrepsplaner mot landene frem til Svartehavet“ får leserne altså et bilde av en efter Cæsars og Napoleons mønster umåtelig erobringstat som heter Tyskland.

Til dette kan en tysker bare si følgende: For det første har Tyskland hittil bare gjenopprettet sitt eget lands og folks frihet og suverenitet på historisk tysk grunnlag. For det annet har Hitler gjentatte ganger tatt avstand fra erobring av fremmede stater fordi dette strider mot nasjonalsocialismens hovedlære. For det tredje viser Tyskland idag i så høy grad alle tegn på intens virksomhet innadtil og sikringen av sitt økonomiske og

(Forts. side 10)

næringsmessige grunnlag at det absolutt ikke ligner noe folk som står på spranget til nye „erobringer“. Endelig viser den siste tids hendelser at det enda trengs noen tid til gjenoprettelsen av almindeleg ro i Mellem- og Sydøst-Europa og til konstruktivt arbeid på året 1938's basis. I det monn Tyskland selv er interessert i denne utviklingen har det altså hendene fulle med arbeid her.

Den franske statsministers reise til Korsika og Nord-Afrika gav anledning til et fjerde urokompleks. Her er ikke Tyskland direkte berørt, men det ønsker Italia fremgang i dets bestrebelser for å få istand en avvikling av sine rettmessige krav. Fra tysk synspunkt kunde det sies meget med hensyn til det tysk-franske forhold, men jeg vil ikke fjerne mig for langt fra mitt hovedtema, nemlig: Det blir ingen krig da hverken Frankrike eller Italia kan få den løsnin-gen de ønsker ved en sådan. I 1935 forhandlet man. Disse forhandling-er gjelder ikke lenger. Hvorfor skal man ikke forhandle påny i

1939? Den engelske statsminister har gjort denne politikken til sin. Så får vi vente på de resultatene den bringer. I første rekke står problemet Spania. Innen rammen av det Tyskland må ønske vil vel en endelig seier for Franco innen overskuelig tid være det avgjørende middel som for fremtiden vil utelukke en europeisk krig. Da sannsynligheten for en slik utvikling er blitt større i det siste, får min optimisme også fra dette hold ny næring.

Da Sovjet-Samveldet nu omsider er blitt ute av stand til å føre noen ytre krig, da visse europeiske stater løser sine problemer i stilhet, langt fra Genève og uten bråk — som for eksempel Finland og Sverige det tidligere så omstridte spørsmål om Alandsøyenes bestemmelse —, da andre europeiske stater av de stores spetakkel trekker den lærdommen at de i størst mulig monn må trygge sin nøytralitet — jeg nevner Danmark og Nederland som eksempler fra den siste tid —, da Polen påny klokt holder sig til den politikk det kom overens med Tyskland om i 1934 og da folkenes store masse utvilsomt vil arbeide i fred og nyte godt av livets goder, tror jeg for min del at vårt gamle Europa ganske sikkert kommer til å fortsette med sitt gnål og øiensynlig ikke kan leve uten en smule bråk, men at det tross visse ulykkesprofeter vil vokte sig for å gå i gang med en ny krig i 1939.

Tiden Tegn m: 120
26 mai 1939.

Veid.

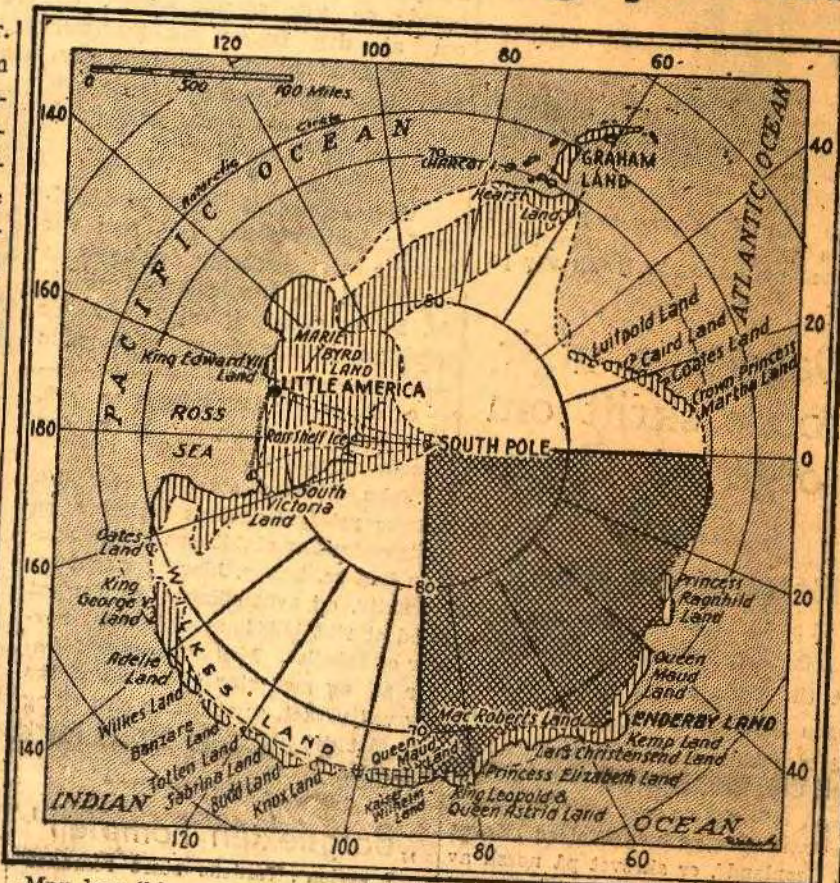
Syvmaktskonferanse om suvereniteten over Sydpollandet?

Hele problemkomplekset kan ellers utvikle sig til en farlig politisk strid.

New York, 25. mai.

Den amerikanske sakfører, dr. Cheney Hyde har stillet forslag om innkallelsen av en konferanse angående en definitiv ordning av suverenitetsrettighetene i Antarktis. Deltagere i en sådan konferanse skulde i første rekke være representanter for U. S. A., Tyskland, Norge og fire andre stater, som især er interesserte i en løsning av de pågjeldende problemer.

Dr. Hyde, som i sin tid under president Harding var juridisk rådgiver i det amerikanske utenriksministerium, begrunner sitt forslag med, at disse suverenitetsrettigheter til tross for forskjellige proklamasjoner fra enkelte lands side, stadig ikke er juridisk og formelt i orden. Dessuten, uttaler han, gives der ikke noe precedens for tildelingen av rettigheter i Antarktis, og endelig vil hele problemkomplekset i løpet av lengere eller kortere tid kunne utviklet sig til et politisk problem av stor betydning og farlighet, såfremt det ikke hurtigst blir løst.

Man kan ikke sammenligne Antarktis med noe opmålte soner, uttaler dr. Hyde. Suverenitetsrettig-

heterne kan ikke være fullt ut rettsgyltige, bare fordi en eller annen videnskapsmann eller en flyver har etterlatt sitt lands flagg i det område, han har besøkt. For endelig å få anerkjent disse rettigheter, er en kolonisering nødvendig, men da en sådan som bekjent er så godt som uigjennomførlig i de arktiske egne, må man på en konferanse søke å finne andre grunner, som kan anerkjennes internasjonalt som tilstrekkelige til en tildeling av suvereniteten.

Hertil kommer — stadig ifølge dr. Hyde — andre problemer som fiskerirettigheter, overflyvningsrettigheter o.s.v., og her er det især U. S. A., Tyskland og Norge, som gjør sine krav gjeldende. Ved hjelp av direkte forhandlinger på en konferanse skulde det være mulig å nå til en endelig og definitiv løsning herom.

En av de viktigste spørsmål, som formentlig vil bli tatt opp på en sådan konferanse, hvis den kommer i stand, er diskusjonen mellom Tyskland og Norge angående rettighetene over Kronprinsesse Märthas Land.

Fidlen Tegn m: 85.

12 april 1939.

Hakekorset i den norske sydpolssektor.

Truende sprog i tysk blad om den norske okkupasjon.

Ingen offisiell note fra Tyskland.

En tysk videnskapelig ekspedisjon under ledelse av kaptein Ritscher, en av de overlevende fra Schröder-Stranz-ekspedisjonen til Svalbard, har foretatt en utforskning av landet omkring Greenwich-meridianen på det antarktiske kontinent. Ekspedisjonen, heter det i et telegram fra Berlin, blev organisert etter ordre av marskalk Göring og er et ledd i fireårsplanen. Schwabenland, som er ekspedisjonsskibets navn, hadde med sig to fly, og det blev foretatt en fotografisk optagelse av et landområde på omkring 600,000 kvadratkilometer. 350,000 kvadratkilometer land blev fotografert, det blev foretatt landinger på isbreen og kastet ned hakekorsflagg under flyvningen i en innbyrdes avstand av omkring 25 km. Dertil, heter det i telegrammet, blev hakekorset heist under landingene flere steder på kysten.

De strekninger som Ritscher-ekspedisjonen således har utforsket, og som Tyskland såvidt en kan forstå derved mener å ha annektert, ligger innenfor det landområde som nylig blev okkupert av den norske regjering. Den norske okkupasjon var basert på forutgående kartlegning og fotografering og en omfattende videnskapelig forskning som i første rekke knytter sig til Lars Christensens navn. Både landstigning og heisning av norsk flagg inngikk i dette arbeide. Da den norske okkupasjon var en kjensgjær-

ning, blev spørsmålet livlig kommentert i enkelte tyske aviser, men det har aldri vært innlevert noen offisiell tysk protest. Den norske regjerings fremgangsmåte var i full overensstemmelse med kotymen for slike skritt i polaregne, både England og Frankrike har således foretatt okkupasjoner i Antarktik med flyvning og fotografisk kartlegning som grunnlag.

Ifølge Reuters Berlin-korrespondent erklæres det imidlertid nå i ansvarlige tyske kretse, at Ritschers ekspedisjon „vil gjøre det mulig å lage et kart som vil bli overordentlig viktig i forbindelse med det norske krav på dette område”. Enda tydeligere uttaler „Hamburger Fremdenblatt” sig, i en artikkel igår hvor det heter:

„Vårt store rike støtter med hele sin verdenspolitiske makts vekt de resultater som er nådd av den ekspedisjon som nu er kommet hjem til Hamburg. Det utforskede område er klart avmerket med rikets flagg, og den tyske ekspedisjon har også heist Stor-Tysklands farver på de viktigste steder på kysten.”

Det er, som sagt, ennå ikke rettet noen henvendelse fra tysk side til den norske regjering. Men det tjener ingen hensikt å legge skjul på at opfatningen i Tyskland ikke helt harmonerer med den norske, som klart og tydelig er presisert av den norske regjering.

Malinen m: 85.

13 april 1939.

Tyskland og Antarktis.

KOMMENTAR TIL SCHWABEN-
LAND-EKSPEDISJONEN.

Hamburg, 12. april.

(N.T.B.). Hamburger Fremdenblatt
skriver idag i en artikkel under over-
skriften «Tyskland i de arktiske
strøk» hvori det heter:

«Vårt store rike støtter med hele
sin verdenspolitiske makts vekt de
resultater som er opnådd av den eks-
pedisjon som er kommet hjem til
Hamburg. Det utforskede område er
klart avmerket med rikets flagg, og
den tyske ekspedisjon har heist
Stor-Tysklands farver på de viktig-
ste steder på kysten».

Reflektioner m: 180
12 april 1939.

Den tyske ekspedisjon som annekterte norsk område i Antarktis kommet til Tyskland.

Et av hovedformålene
hvalundersøkelser.

Intet nytt om selve anneksjonen.
Fra Aftenpostens korrespondent.

Hamburg, 11. april.

Et av hovedformålene med den tyske Antarktis-ekspedisjon, som kom til Cuxhaven idag, var etter hvad jeg erfarer å foreta nøiaktige undersøkelser av forholdene for hvalen i visse deler av Antarktis-området. De fagfolk som deltok i ekspedisjonen ombord på hangarskipet «Schwabenland» under ledelse av kaptein Ritscher, har tatt en mengde prøver for å bringe på det rene hvor meget plankton det er i havet.

Tyskland koncentrerer nu sin energi om hvalindustrien, som man håber skal kunne hjelpe ekspertene for fireårsplanen når det gjelder produksjonen av olje og fett, som Tyskland fremdeles har et skrikende behov for.

Kaptein Ritschers ekspedisjon har kartlagt og fotografert et territorium på over 250.000 kvadratkilometer rundt Greenwich meridianen. Det vestligste punkt lå på 71 gr. 23 m. syd og 4 gr. 50 m. vest, mens det østligste punkt var 72 gr. 10 m. syd og 16 gr. 30 m. øst. Ved hjelp av fly trengte opdagerne mange hundre kilometer mot syd-vest fra det punkt som blev nådd av «Quest»-ekspedisjonen i 1922. Kaptein Ritscher bringer med sig en rekke pingviner og forskjellige zoologiske funn.

Det foreligger fremdeles intet nytt i anledning av ryktene om at Tyskland har til hensikt å annektere dette område til tross for at man er vel vitende om at Norge allerede har gjort krav på det område som nu er besøkt av den tyske ekspedisjon.

Offisiell m: 181
12 april 1939.

Den tyske ekspedisjon slapp ned hakekors- flagg i den norske sektor.

Landinger foretatt på isbreene.

Fra Berlin telegraferes til NTB. gjennom Tysk Telegrambyrå at den tyske antarktiske ekspedisjon som igår kom til Cuxhaven med «Schwab-
benland», har latt slippe ned hake-
korsflagg fra fly på flere punkter
langs kysten av den del av det ant-
arktiske kontinent hvor ekspedisjo-
nen har været.

Ekspedisjonen blev organisert ef-
ter ordre fra marskalk Göring i
hans egenskap av kommissær for
fire-årsplanens gjennomførelse. —
Ekspedisjonens leder var kaptein
Ritscher. En av de overlevende fra
Schröder-Stranz-ekspedisjonen til
Svalbard. Hans medarbeidere var
to meteorologer, en oceanograf, en
geolog, en geofysiker, en geograf og
to fotografer, foruten to flyvere og
flyvepersonell for de to fly som ka-
tapultskibet «Schwabbenland» førte
med sig. Ekspedisjonens oppgave var
å utforske landet omkring Green-
wich-meridianen på det antarktiske
kontinent. «Schwabbenland» nådde
frem til arbeidsfeltet i januar. Un-
der flere flyvninger blev det fore-
tatt en planmessig kartografisk op-
tagelse av det område man hadde

fløiet over. Ialt blev 350.000 kvadrat-
kilometer land fotografert. Det sam-
lede område som blev utforsket ved
fotografering og ved øiesyn er på
omkring 600.000 kvadratkilometer.
Ialt blev det fløiet 12.000 km.

Under flyvningene blev det fore-
tatt landinger på isbreene og flere
steder på kysten blev hakekorset
heist. Det blev også fra flyene slup-
pet ned hakekorsflagg i en innbyr-
des avstand av omkring 25 km.

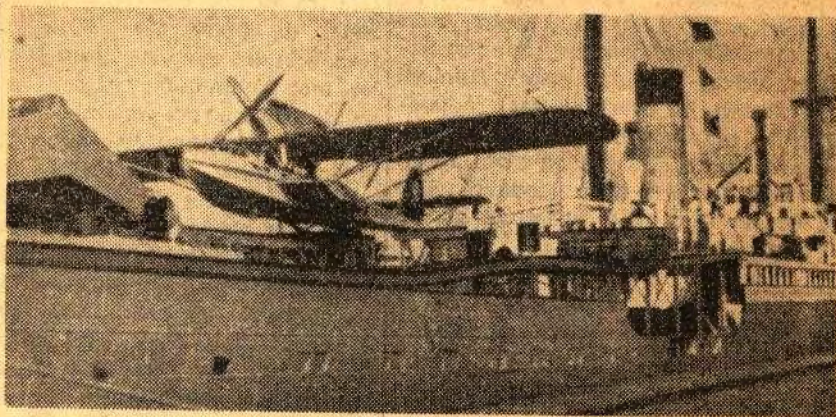
På grunn av værforholdene kom
«Schwabbenland» den 20. januar i en
vanskelig situasjon. Det var bare
takket være lostjenesten fra et av
flyene at «Schwabbenland» fant vei
ut av vanskelighetene. På grunn
av det dårlige vær blev ekspedisjo-
nens utgangspunkt i slutten av ja-
nuar forflyttet lenger østover og her
blev isbarrieren fotografert inntil
18½ grad østlig lengde og man kun-
de se langt lenger enn 20 grader øst.

3
Eftersyn m. 127
10 Mars 1939.

Tyskernes luftkartlegging i Antarktis

Områdene sett av norske langstskippere og delvis fotografert av nordmenn fra luften.

Den norske okkupasjonen av 14. januar lår av Bouvet-sektoren mellom 17 grader vestlig lengde og 45 østlig lengde kom i den ellevte time. Man visste at tyskerne var på vei sydover for å foreta luftfotografier — antagelig i det område hvor norske ekspedisjoner har foretatt et omfattende forskningsarbeide både fra luften, fra skib og på land. Den tyske ekspedisjonen med katapult-skibet «Schwabenland» har været omgitt med megen hemmelighetsfullhet. Datoen for skibets ankomst til operasjonsfeltet har ikke været offentliggjort, men skibet kom antagelig frem tre-fire dager efter Norges okkupasjon blev offentliggjort. Muligens senere. På forhånd

Katapultskibet «Schwabenland» med et fly klar til utskytning.

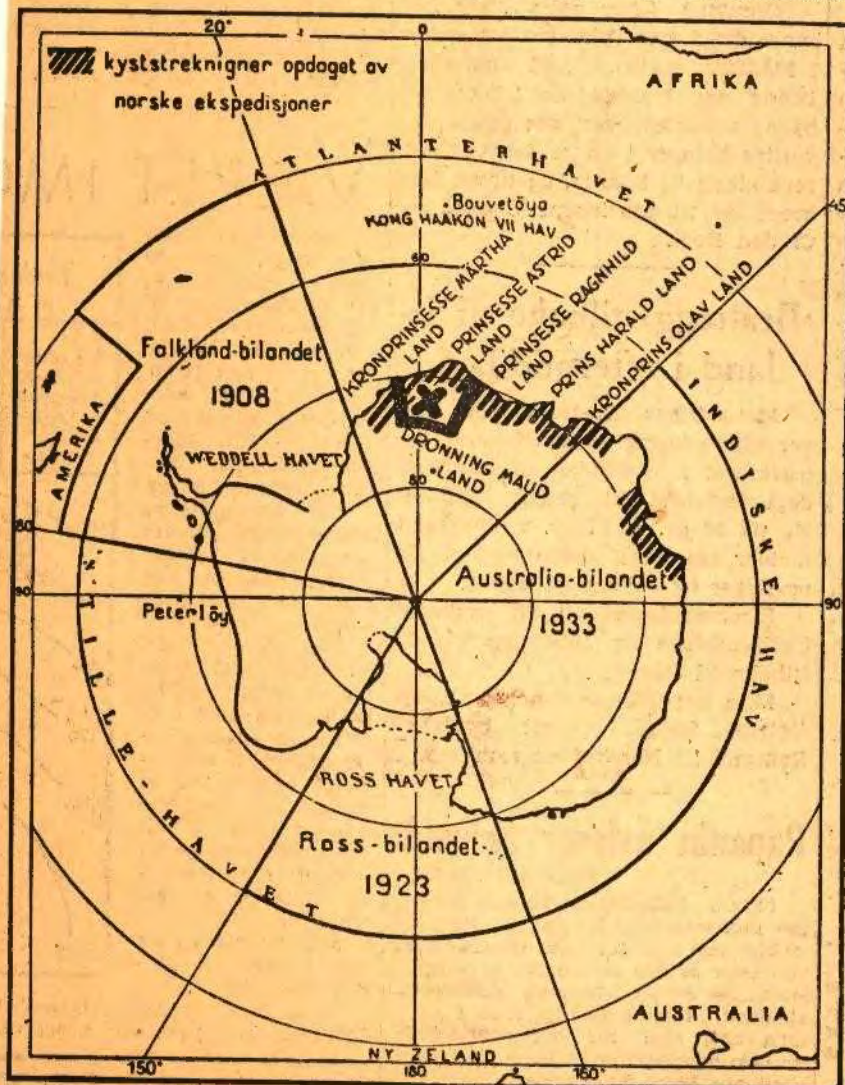
var det ikke mulig å få nogen detaljerte opplysninger om ekspedisjo-

nen — den skulde arbeide i fred og ro, og det har den da også gjort.

Plutselig idag dukker meddelelsen op, at ekspedisjonen har foretatt en hel rekke flyvninger med to fly og kartlagt 350,000 kv.km. nettop i de strøk som Norge okkuperte i januar. Efter den foreløbige meldingen å dømme, ser det ut til at det er Prinsesse Astrid Land tyskerne gjør krav på. Dette område ligger mellom Kronprinsesse Märtha Land, hvor Riiser-Larsen og Lützow-Holm har været iland med fly, og Prinsesse Ragnhild Land. — Tyskerne har operert mellom 5 grader østlig lengde og 15 grader østlig lengde.

Kaptein Braavold på kokeriet «Thorshammer» har sett Prinsesse Astrid Lands kystlinje på 8 gr. 28 min. ø. lengde.

Ved Norges Geografiske Opmåling har man allerede konstruert karter på grunnlag av fotografiene, tatt over Lars Christensen Land, og i løpet av sommeren kommer man til å ta fatt på fotografiene fra Lars Christensens siste flyve-ekspedisjon 1936—37. Det blir et meget stort arbeide å konstruere kartene over de områder som da blev fotografert av Nils Romnæs med Viggo Widerøe som fører. De to fløi strekningen mellom 40 grader øst til 10 grader øst og så fra 10-graden bortover mot null-graden. Det blev altså fløiet over en del av de områder tyskerne nu gjør krav på, og det blev også fotografert over Prinsesse Astrid Land. Flyverne opdaget bl. a. et stort høifjellsplatå inne i landet.

Kart som viser hvilket område tyskerne gjør krav på.

"Aftenposten" nr. 126
10 Mars 1939.

Tysk innsigelse mot Norges okkupasjon i Sydpolar-landet

En tysk ekspedisjon har besøkt området og påstår at nordmenn aldri har vært der.

Kysten er utforsket av Lars Christensens ekspedisjon og landet delvis kartlagt fra luften, sier statsråd Koht og dosent Hoel.

AFTENPOSTEN mottok i natt gjennom Norsk Telegrambyrå en op-siktvekkende meddelelse fra Berlin, utsendt av Tysk Telegrambyrå, en meddelelse som synes å gå ut på at der forberedes tysk mot-stand mot den norske okkupasjon i Antarktis. Den tyske protest som ikke vil foreligge før et stykke ut i april måned, skal bygge på rapporten fra en tysk videnskapelig ekspedisjon som nu er på vei hjem fra Antarktis.

I en meddelelse fortelles det at den tyske antarktiske ekspedisjon 1938—39 under ledelse av den kjente polarforsker og flyver kaptein Ritscher i disse dager har passert Cape Town på reise fra Sydpolland etter å ha gjennomført alle oppgaver som var gitt ham. Den ventes hjem til Hamburg i den første halvdel av april.

Det fortelles i meldingen at ekspedisjonen har oppdaget over 350,000 kv.km. av Sydpolland og kartlagt dette område fra fly. Store vidder, fjellkjeder på over 3000 meters høide og et centralplatå på over 4000 meters høide blev målt stereofotogram-

metrisk, og det blev foretatt videnskapelige undersøkelser og observasjoner av forskjellig slags, særlig da jordmagnetiske, meteorologiske og oceanografiske med de mest moderne hjelpemidler. Blandt annet blev det sendt op radiosonder 47 ganger i 28,000 meters høide. Forskningsarbeidet blev utført uten et eneste uhell.

Det tilføies i den utsendte meddelelse at man bemerker følgende til saken på vel underrettet tysk hold: Motorskipet «Schwabensland», som blev brukt av ekspedisjonen, blev stillet til rådighet for dette formål av Lufthansa. Forskningsferden blev lagt til den helt utforskede del av kysten på Sydpolland syd for Atlanterhavet og det formodede landet bak denne kyst.

Under «Schwabenslands» ferd er det utstedt en norsk forordning av 14. januar i følge hvilken en stor del av Sydpolland, også det strøk hvor den tyske ekspedisjon arbeidet, kreves lagt inn under norsk suverenitet.

I motsetning til den folkerettslige teori som Norge særlig har hevdet hittil, støtter denne forordning sig utelukkende på den norske forskningsvirksomhet i Antarktis.

Såvidt man kan se av de oppgaver som foreligger i Tyskland har imidlertid de norske forskere som for øvrig har gjort sig

Fortsatt side 7, spalte 5.

orskning, ikke engang er — ennsi betrådt — av kysten og det så-tland som er oppdaget n tyske ekspedisjon og i detaljer.

sig ifølge de knappe dinger som foreligger kysten mellem 5 grader . ø. l., og om området sydover inn i landet te polarkappe — om-ter s. br. — et område e gang er sett av men-isse uker. Man må nu edisjonens hjemkomst før man kan få nær-eter. Efter at kaptein avlagt beretning per-foreligger en skriftlig eretning i forbindelse isk materiale, vil man beslutning om de skritt endige for å sikre eks- resultater for Tyskland.

*

forelagt telegrammet minister Koht som ut-jeg kan se, omfatter me område som er ut-rdmenn før, og det er nordmenn på samme i vesentlig grad ved ing, og det er jo sam-tort materiale som for r bearbeidelse.

des fra Tysk hold at unngjøring kom mens t på med sitt arbeide? n visstnok ikke være en tyske ekspedisjon fra Bremen den 17. de-rfor formodentlig ikke nmet frem til Antark-som den 14. januar og

ikt over løpernes ville fart i utmerket stand. Det er n kan benyttes i hele sin lev det foretatt en inter-ned den tidligere omtalte om skal benyttes til tran-gerne til startstedet. For-get vellykket. Beltebilen vanskelighet med å for-lev med tungt lass. Man ig riktignok ikke helt til n av førevanskeligheter ikke var brøttet de to i hele vinter. Hvis man velen oppe hele vinteren bring for øie, skulde det bundet med nogen van-kte 40—50 løpere av gan-det. Opstigningen tar nu

Samlet alle våre beste Da løpen er meget kre-forbundet besluttet at ba-B-løperne skal få starte.

pet i utfør og sla

Førstkommend markas turløpere den kondisjon de løpet av vint Idrettsforening a første langrenn k til å ta Norges Sl ke. Løipen er lag myr og deltagern helst mellem kio 17. Det er anled alle uansett om nogen forening e som vanlig 10-k for merket er 65

Norgesm i innend

meget fortjent av Sydpol-landets utforskning, ikke engang fløiet over — ennsi betrådt — den del av kysten og det såkalte vestland som er opdaget nu av den tyske ekspedisjon og utforsket i detaljer.

De dreier sig ifølge de knappe trådløse meldinger som foreligger foreløbig, om kysten mellem 5 grader v. l. og 15 gr. ø. l., og om området fra kysten sydover inn i landet til den såkalte polarkappe — omkring 75 grader s. br. — et område som for første gang er sett av menneskeøine i disse uker. Man må nu avvente ekspedisjonens hjemkomst til Hamburg, før man kan få nærmere enkeltheter. Efter at kaptein Ritscher har avlagt beretning personlig og det foreligger en skriftlig ekspedisjonsberetning i forbindelse med fotografisk materiale, vil man kunne treffe beslutning om de skritt som er nødvendige for å sikre ekspedisjonens resultater for Tyskland.

*

N.T.B. har forelagt telegrammet for utenriksminister Koht som uttaler: Såvidt jeg kan se, omfatter dette det samme område som er utforsket av nordmenn før, og det er utforsket av nordmenn på samme måte, nemlig i vesentlig grad ved luftfotografering, og det er jo samlet et meget stort materiale som for tiden er under bearbeidelse.

— Det hevdes fra Tysk hold at den Norske kunngjøring kom mens tyskerne holdt på med sitt arbeide?

— Det kan visstnok ikke være riktig, da den tyske ekspedisjon først reiste fra Bremen den 17. desember og derfor formodentlig ikke kan være kommet frem til Antarktis så tidlig som den 14. januar og i alle tilfeller ikke på den tid kan ha gjort noget nevneverdig.

— Det står i den Tyske melding at landet kreves lagt inn under norsk suverenitet. Men det er vel en kjensgjerning at det er under norsk suverenitet?

— Ja, det er en kunngjørelse som er foretatt in optima form — i den form man bruker ved å legge noget inn under sin suverenitet.

På den tid da denne resolusjon blev tatt, var dette landet bare besøkt og bare utforsket av Nordmenn. Det var et vesentlig grunnlag for denne suverenitetsresolusjonen.

Aftenposten talte inatt med do-sent Hoel om denne sak. Tyskernes innsigelse var ukjent for ham. Men

han visste om ekspedisjonen. Det dreier sig om en ekspedisjon som drog ut fra Hamburg 17. desember ifjor med omkring ti videnskapsmenn ombord, sa hr. Hoel. Den hadde også to fly og katapult. Ekspedisjonen har altså drevet undersøkelser i det område som Norge har okkupert. Lars Christensens ekspedisjoner har utforsket hele kyststrekningen i det område som vi har okkupert, og vi er nu optatt med å konstruere kart på grunnlag av de undersøkelser som blev foretatt. Kartlegningen foregikk fra luften siste gang i 1936. Ifølge rapporten har tyskernes arbeidsområde været den vestlige del av det område Norge har okkupert og her har

de altså laget nøyaktigere kart over det område vi tidligere fra kysten og innover mot polplataet har kartlagt.

Men det som er sikkert, er at nordmenn har gjort pionerarbeidet, og slikt arbeide har været grunnlaget for de okkupasjoner som tidligere har været utført på Sydpol-landet. Det var da også i henhold til disse pionerarbeider at okkupasjonen blev foretatt og videre på grunn av de store hvalfangst-interesser Norge har i disse strøk, og som er meget eldre enn nogen annen nasjons.

10 Mar. 1939.

Tysk protest mot den norske annek- sjon av Sydpol-landet?

Utenriksminister Koht: Den norske suverenitet er en kjennsgjerning.

Masser av presedenser, sier Riiser-Larsen.

Ifølge Tysk Telegrambyrå er den tyske antarktiske ekspedisjon under ledelse av kaptein Ritscher på vei hjem fra Sydpollandet. Det heter at «ekspedisjonen har opdaget over 350,000 kvkm. av Sydpollandet og kartlagt dette område fra fly».

Videre heter det at «man bemerker følgende til saken på vel underrettet hold».

«Motorskibet Schwabenland, som blev brukt av ekspedisjonen, blev stilt til rådighet for dette formål av Lufthansa.

Under Schwabenlands ferd er det utstedt en norsk forordning av 14. januar i følge hvilken en stor del av Sydpollandet, også det strøk hvor den tyske ekspedisjon arbeidet, kreves lagt inn under norsk suverenitet.

Det dreier sig ifølge de knappe trådløse meldinger som foreligger foreløbig, om kysten mellem 5 gr. v. l. og 15 gr. ø. l. og om området fra kysten sydover inn i landet til den såkalte polarkappe — omkring 75 gr. s. b. — et område som for første gang er sett av menneskepine i disse uker.»

Til slutt bebuder man efter ekspedisjonens hjemkomst de steg «som er nødvendige for å sikre ekspedisjonens resultater for Tyskland».

Utenriksminister Koht uttaler til NTB at så vidt han kan se, omfatter dette det samme område som er utforsket av nordmenn før. Og på samme måte, nemlig ved luftfotografering.

Angående tidspunktet for annekasjonen sier utenriksministeren at den tyske ekspedisjon først reiste fra Bremen 17. desember og derfor formodentlig ikke kan være kommet frem til Antarktis så tidlig som den 14. januar, og i alle tilfelle ikke på den tid ha gjort noe nevneverdig.

På den tid da denne resolusjonen blev tatt, var dette landet bare besøkt og bare utforsket av nordmenn. Det var et vesentlig grunnlag for denne suverenitetsresolusjonen.

Massevis av presedenser, sier Riiser-Larsen.

«Arbeiderbladet» har idag hatt en samtale med kaptein Riiser-Larsen, som sier at nordmennene i denne saken har gått fram på nøiaktig samme måte som de øvrige land som har annektert i Antarktis. Den sektor som nå er norsk blev utforsket og kartlagt av Riiser-Larsen og Lützow-Holm i 1929—30. Det var særlig sektorens grenser mot vest og øst som blev utforsket det året. Neste år var Riiser-Larsen der nede igjen og kartla land midt i sektoren.

— Selvfølgelig kan vi ikke si at hver eneste meter av dette område er sett av våre øine, sier Riiser-Larsen. Men det forlanges heller ikke. Falklandssektoren som England har annektert, er heller ikke utforsket så nøie. Og ikke den australske sektor. Men ingen finner på å dra suvereniteten over disse områder i tvil av den grunn. Norge har massevis av presedenser å holde sig til.

Fidus Tegne m: 39.
10 Mars 1939.

Tyskland gjør vanskeligheter med Norges okkupasjon i Antarktis.

Og hevder at årets tyske antarktiske ekspedisjon har opdaget 350,000 kv.km. land i det okkuperte område.

Men utenriksminister Koht hevder at det allerede før er utforsket av nordmennene.

Berlin, 9. mars.

(NTB). I en meddelelse som er sendt ut av Tysk telegrambyrå i kveld fortelles det at den tyske antarktiske ekspedisjon 1938 39 under ledelse av den kjente polarforsker og flyver kaptein Ritscher i disse dager har passert Cape Town på reise hjem fra Sydpollandet, etter å ha gjennomført alle opgaver som var gitt den. Den ventes hjem til Hamburg i den første halvdel av april.

Det fortelles i meldingen at ekspedisjonen har opdaget over 350,000 kv.km. av Sydpollandet og kartlagt dette område fra fly. Store vidder, fjellkjeder på over 3000 meters høide og et centalplatå på over 4000 meters høide blev målt stereofotogrammetrisk, og det blev foretatt videnskapelige undersøkelser og observasjoner av forskjellig slags, særlig jordmagnetiske, meteorologiske og oceanografiske med de mest moderne hjelpemidler. Blandt annet blev det sendt op radiosonder 47 ganger op i 2800 meters høide. Forskningsarbeidet blev utført uten et eneste uhell.

Det tilføies i den utsendte meddelelse at man bemerker følgende til saken på vel underrettet tysk hold:

Motorskipet Schwabenland, som

(Forts. side 8)

(Forts. fra 1. side)

blev brukt av ekspedisjonen, blev stillet til rådighet for dette formål av Lufthansa. Forskningsferden blev lagt til den helt utforskede del av kysten på Sydpollandet syd fo Atlanterhavett og det formodede landet bak denne kyst.

Under Schwabenlands ferd er det utstedt en norsk forordning av 14. januar ifølge hvilken en stor del av Sydpollandet, også det strøk hvor den tyske ekspedisjon arbeidet, kreves lagt inn under norsk suverenitet.

I motsetning til den folkerettslige teori som Norge særlig har hevdet hittil, støtter denne forordning sig utelukkende på den norske forskningsvirksomhet i antarktis.

Så vidt man kan se av de opgaver som foreligger i Tyskland har imidlertid de norske forskere, som forøvrig har gjort sig meget fortjent av Sydpollandets utforskning ikke engang fløiet over — ennsi betrådt — den del av kysten og det såkalte vestland som er opdaget nu av den tyske ekspedisjon og utforsket i detaljer.

De dreier sig ifølge de knappe trådløse meldinger som foreligger foreløbig, om kysten mellem 5 gr. v. l. og 15 gr. ø. l. og om området fra kysten sydover inn i landet til de nsåkalte polarkappe — omkring

75 gr. s. br. — et område som for første gang er sett av menneskeøine i disse uker.

En må nu avvente ekspedisjonens hjemkomst til Hamburg før en kan få nærmere enkeltheter. Efterat kaptein Ritscher har avlagt beretning personlig og det foreligger en skriftlig ekspedisjonsberetning i forbindelse med fotografisk materiale, vil en kunne treffe beslutning om de steg om er nødvendige for å sikre ekspedisjonens resultater for Tyskland.

N. T. B. har forelagt telegrammet for utenriksminister Koht, som uttaler: Så vidt jeg kan se, omfatter dette det samme område som er utforsket av nordmenn før. Og det er utforsket av nordmenn på samme måte, nemlig i vesentlig grad ved luftfotografering. Og det er jo samlet et meget stort materiale som for tiden er under bearbeidelse.

Det hevdes fra tysk hold at den norske kunngjøring kom mens tyskerne holdt på med sitt arbeide?

— Det kan vistnok ikke være riktig, da den tyske ekspedisjon først reiste fra Bremen den 17. desember og derfor formodentlig ikke kan være kommet frem til Antarktis så tidlig som den 14. januar og i alle tilfeller ikke på den tid kan ha gjort noe nevneverdig.

Det står i den tyske melding, at landet kreves lagt inn under norsk suverenitet. Men det er vel en kjensgjerning at det er under norsk suverenitet?

— Ja, det er en kunngjørelse som er foretatt in optima form — i den form man bruker ved å legge noe inn under sin suverenitet.

På den tid da denne resolusjon blev tatt, var dette landet bare besøkt og bare utforsket av nordmenn. Det var et vesentlig grunnlag for denne suverenitetsresolusjonen.

"Tiden Tegn" nr. 13.
16 januar 1939.

Norsk okkupas- sjon i Sydis- havet.

Det vil vekke almindelig tilfredshet at regjeringen er gått til okkupasjon av en viktig del av det antarktiske kontinent, som i høi grad berører norske fangstinteresser. Det område det her gjelder har hittil vært herreløst land. Nordmenn har gjentagne ganger utforsket disse strøk, takket være særlig Lars Christensens store innsats. Vi er de eneste som systematisk har skaffet oss kjennskap til disse områder. Og da de vil ha sin store betydning som støttepunkt for vår hvalfangst, er det ganske logisk og riktig at de nu blir underlagt norsk høihetsrett. Det kan ikke fra noen stats side reises noen begrunnet innsigelse mot dette skritt.

Det har ofte vært en seig og vanskelig kamp for våre opdagere og næringsinteresserte å få våre myndigheter til å forstå betydningen av en hurtig okkupasjon når det gjaldt ivaretagelse av norske interesser. Det er et sørgelig kapittel, som både i nord og syd kan opvise store forsyndelser fra norsk utenriksstyres side. Tenk bare på Sverdrups skjebne og tapet av Franz Josefs land! Det nytter imidlertid ikke å gråte over de forspilte chancer; men trekke lærdom av dem — så langt de nu kan utnyttes.

Det gleder oss at den nuværende norske utenriksminister har forståelsen av dette og at den samlede regjering har tatt det nødvendige skritt for at okkupasjonen i Sydishavet kunde skje.

Det var ganske sikkert ikke for tidlig!

UKENS PORTRETT

Ordet okkupasjon har ingen god klang i nordmenns ører nå, så i første omgang sperrer vi øynene forferdet opp ved tanken på at vi.... Og i første omgang begriper vi jevne godfolk da heller ikke hva nytte vi kan ha av å okkupere et område med bare is og snø, et sted nede i Antarktis. Landområder med noen norske familienavn på, omtrent som det er skrevet med stor skrift utenpå julegaver.

Men så får vi vite at det er rift om dette landet, at hvis en annen nasjon helser et flagg der, betyr det at man kan avskjære oss fra å drive hvalfangst langs iskanten 3—4 sjømil fra land, og at det nettopp er der hvalen går, fordi det er dens stadig veldekkede middagsbord. Og da blir det jo en annen sak. Når vi der-til husker at det ikke er noen annen nasjon som har gjort tilnærmelsesvis så mye for å kartlegge og påvise disse svære landområdene, da skjønner vi straks litt mer. Landet er for lenge siden tatt i besittelse av våre hvalfangere; det er alt norsk; men det manglet ennå at den norske stat skulle si det høytidelige ord til hele verden. Det er det som kalles å okkupere.

Konsul Bjarne Aagaard har trettet ut en hel generasjon av norske stats- og utenriksministre med å påvise at det bare var dette Norge hadde å gjøre, men har hatt meget vondt for å finne lydhørhet, ja mer enn det.

de døve ørers mur — fast og urokkelig som noen isbarriere — har fått støtte i munnene som talte ham imot, penner som skrev ham imot. Da vil vi også skjønne at denne dagen er noe av en triumfens dag for konsul Aagaard. Etter tolv års vitenskapelig utredning og lidenskapelig agitasjon har man erkjent at han har rett. Det var i ellevte time. Ikke for ham, for han er frisk og still going strong tross sine 65 år — men for saken. Flere nasjoner ligger plutselig på lur etter dette landområdet. I en to tre var situasjonen blitt moden, ja, noen trodde den var overmoden da det merkelige telegrammet kom fra Lincoln Ellsworth i går. Et øyeblikk måtte Bjarne Aagaard tro at hele hans innsats i det stykket hadde vært forgjeves. Inntil det altså viser seg at mr. Ellsworth har foretatt litt okkupering på egen hånd et annet sted, visstnok på britisk område. Det ser ikke ut som han får noen glede av det.

Når vi ser på kartet over Antarktis minner det sterkt om en bløtkake. Og ser vi nøyer på det kartet vi bringer på fjerde side av dagens avis, vil man se at lignelsen ikke er ille valgt, i det foretaksomme gjester i det store selskapet har tatt ganske godt for seg av kaka alt. Det var virkelig ikke mye igjen da vi kom til bords. Tre ganger har engelskmennene sikret seg gode biter, som en vil se av kartet. Et

KONSUL BJARNE AAGAARD

slikt stykke kake kalles en sektor, og nå er det altså Bouvet-sektoren Norge har sikret seg — for hvalfangstens skyld; dels også med tanke på fremtidens flyveruter over sydpollendet, og på de rike kullforekomstene, som skal skjule seg under iskalotten.

Men framfor alt er det altså hvalen. Og det er fra arbeidet for fredning av hvalen vi især husker konsul Bjarne Aagaards navn gjennom mange år nå. — Han har ført fram sine ideer i våre spalter, foruten i et snøvær av andre trykksaker, man kan trygt si han er kommet i skade for å skrive samme ting et par

ganger eller tre. Nå tar de store gutta i Sandefjord til å støtte ham i at hvalen må fredes. De kan jo ikke godt holde øynene lukket hele tiden.

Slik er Bjarne Aagaard blitt en plagsom mann for sine omgivelser. Han har satt fram sine krav med en energi og skråsikkerhet som har irritert ganske sterkt. Hvis ikke alle hadde måttet innrømme hans store sakkyndighet, ville han fått stemplet «fanatiker» på seg. En

Overrettssakfører
Otto A. Treider
Ø Slottsgt 1 innng Prinsensgt 1 25458

etikett en bekvemt gir folk som ivrer sterkt for noe og ikke vinner fram i første omgang.

Men sakkyndighet må en innrømme ham. Han blir spurt til råds av verdens største eksperter på Antarktis i spørsmål som de store landene fører vesentlige forhandlinger om. Han kjenner sannsynligvis antarktiske forhold bedre enn noe annet menneske i verden nå og har skrevet uhyggelig meget om dem. Han har — ved Lars Christensens hjelp — samlet et bibliotek på alle språk om Antarktis, som er svært meget større enn De i Deres vildeste fantasi kunne innbille Dem det var skrevet om et slikt emne. Etterhvert som Aagaard får lest alle bøkene, tilfaller de museet i Sandefjord. Bare hans oversikt over den antarktiske litteratur med alle henvisninger og rubriseringer er et grunnleggende arbeid på feltet, et arbeid som f. eks. Fridtjof Nansen anså for å være av uvurderlig betydning. Det skal også være godt håp om snart å få se de to siste bindene i hans umåtelige verk «Fangst og forskning i Sydishavet». Hittil har de fristet en skjult tilværelse i Gyldendals kjellere i mange år. I fjor ble det nedsatt en nemnd for å granske Aagaards innsats og arbeider, og fra den venter han nå den fulle «oppreisingen» som allerede dagens begivenhet er et så viktig ledd i.

Selv føler han seg som en doktor Stockman, og folk som gjør det blir gjerne både ampre og trettende — trettende for alle byfogdene. Og vi er noen ut-søkte byfogder for Vårherre de aller fleste av oss når vi ikke akkurat sitter i teatret og bi-våner komediens oppbygging.

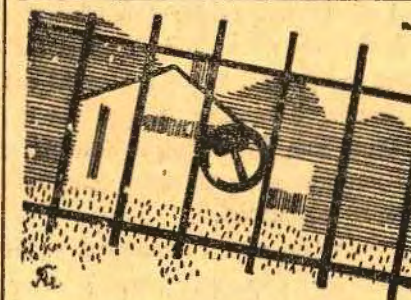
Han minner ellers ikke mye om denne Ibsens folkekjære folkefiende. Det er snarere noe dickenssk ved ham, noe rastløst. Når en ser ham virker han mer inspirert enn metodisk. Men når en ser på de svære bøkene, aner det en at metodikken tør være i orden, selv om et alminnelig menneske må grøsse ved tanken på å lese alt sammen. Men mistanken om det kunstneriske inn-

slaget i hans natur støttes ytterligere ved det faktum at han for noen år siden plutselig utga en oversettelse av Omar Khajjâm. Slik sprenger lyrikken i mennesket seg vei når en best trodde det bare var hval både for og bak. Det er digresjonene på livsbanen som forteller om mennesket bak hvalmasken.

Språkvansker hindret ham ikke i dette arbeidet eller noen andre. Han håndterer lekende de fleste rimelige tungemål som mennesker taler i dag, og dertil fører han en høvelig samtale på persisk og arabisk, for å nevne noen. Han har reist de stedene der det er verdt å komme på jorden og gjort en del erfaringer ved det. Til gjengjeld bor han i Stavern.

Og der har denne virksomme mann måttet sitte i mange år nå og være vitne til verdens gang som for ham fortonte seg så skjev som mulig. Uvirksom var han som sagt aldri, dertil var hans sans for islandet alt for brennende. Beskjeden var han heller aldri, hans viten og trang til å meddele den til landets beste var et sprakende bål som han selv — minst av alle — var til sinns å sette under noen skjepper. Knappt nok var han vesentlig bitter, for i hans rikt assosierende sinn var veien til å ligne seg med fr. Stockman neppe lang.

Men trofast har han vært. Derfor står han med dagens palme hånden og flere i sikte. Den i ham omsider vel unt.

Steng rusten ute

med Arcanol. Grunnstrøk og dekkstrøk i ett. 100% effektiv — grå behagelig larve.

ARCANOL
JOTUN — SANDEFJORD

MOUSERENDE VIN

BOUVET-LADUBAY
SAUMUR KR. 5,50

Reiseprotokoll

14 jan. 1939.

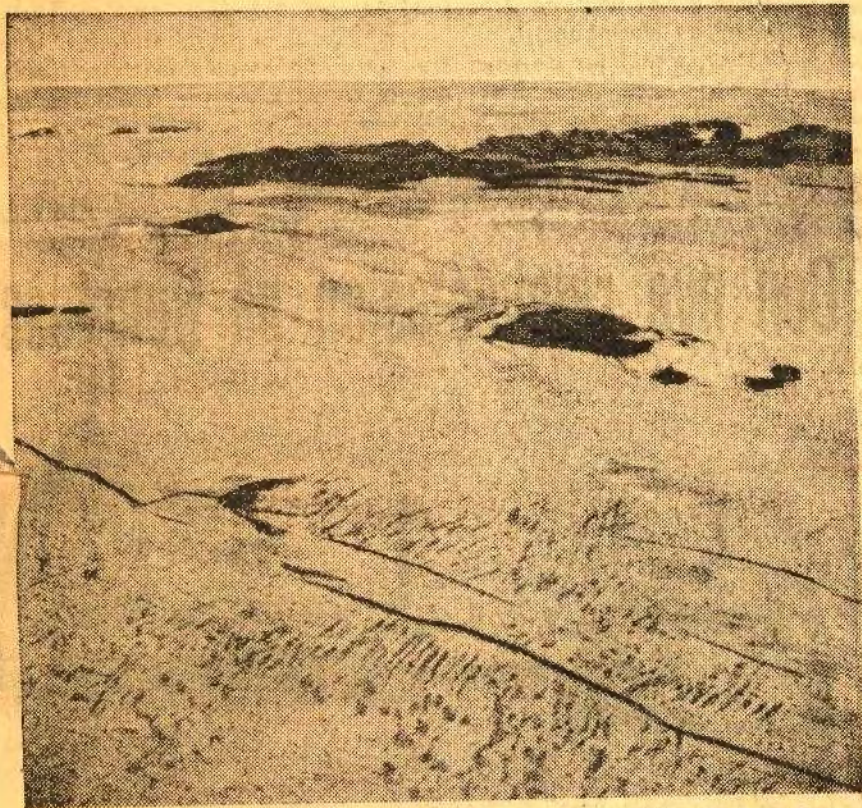
Norge legger Atlanterhavssektoren på Sydpollandet under norsk overhøihet. Landområdet dekker et areal på 2,9 mill. kvadratkilometer. —

Anneksjonen skjer av hensyn til de vitale norske hvalfangst-interesser i havet utenfor landet

De norske forskningsferder og opdagelser til Atlanterhavssektoren danner grunnlaget for anneksjonen,

Dagens mann, konsul Lars Christensen.

Luftfotografi av Prins Harald Land som blev opdaget 1936—37 under Lars Christensens fly-ekspedisjon.

I statsråd idag er det vedtatt kongelig resolusjon om at den del av fastlandstranden i Antarktis som strekker sig fra Falkland Islands Dependencies grense i vest (Coats Lands grense) til Australian Antarctic Dependencies grense i øst (45 gr. østlig lengde) med det land som ligger innenfor denne strand og det hav som støter op til det, blir å innlemme under norsk statsvelde.

I innstillingen som er fremlagt for Kongen fremholder Utenriksdepartementet:

Ved kgl. resolusjon av 23. januar 1928 blev Bouvetøen i Sydishavet lagt inn under norsk statsvelde, og

gr. til 45 gr. østlig lengde, blev i 1933 underlagt Australia. Innenfor dette siste område hadde imidlertid Frankrike i 1924 lagt under sig et lite landstykke med et par øer, Adelle-land omkring 140 gr. østlig lengde.

nd, Prinsesse Ragn-
sesse Astrid Land,
Land og Kron-
and, som har en
kning på ca. 4000
en femtedel av
amlede antatte kyst-
or millioner er bragt
havet. I Falkland-
ne har norske hval-
betale ganske me-
fter til engelskmen-
rummet 1919—28 en
pund. Hvem kan
mill. kv.km.
Britiske Rike: suverenitet med
12,000 km.s kystlinje. Sekto
mellem Ross- og Falkland-bil
er på 2.2 mill. kv.km. og er f
deles ingenmannsland. Des
gjør Frankrike krav på Adelle
På norske ekspedisjoner til an
tiske og subantarktiske strø
flere landstrekninger tatt i
delse i den norske konges na
således av Roald Amundse
hans folk (løytnant Prestru
Riiser-Larsen, men Norg

at den nevnte opdagelse og annek-
disjon har
England at vi er av den opfatning
sving. Ikke
har gjort oppmerksom på overfor
satte de vik
strålende re
hittil ikke proklamert sin suvereni-
Christens

av mellom Englands handelsbalanse og
avvikelsen mellom kjøpekraftspart-
dette mark
lytisk sig u
Når nu det siste
pundfall

I statsråd idag er det vedtatt kongelig resolusjon om at den del av fastlandstranden i Antarktis som strekker sig fra Falkland Islands Dependencies grense i vest (Coats Lands grense) til Australian Antarctic Dependencies grense i øst (45 gr. østlig lengde) med det land som ligger innenfor denne strand og det hav som støter op til det, blir å innlemme under norsk statsvelde.

I innstillingen som er fremlagt for Kongen fremholder Utenriksdepartementet:

Ved kgl. resolusjon av 23. januar 1928 blev Bouvetøen i Sydishavet lagt inn under norsk statsvelde, og ved kgl. res. av 1. mai 1931 blev det samme gjort med Peter I's ø i samme hav.

Bouvetøen ligger på 3 gr. 26 min. østlig lengde og 54 gr. 26 min. sydlig bredde, altså i den del av det antarktiske område som ofte kalles Atlanterhavssektoren. Peter I's ø ligger på 90 gr. 35 min. vestlig lengde og 68 gr. 50 min. sydlig bredde, altså i Stillehavssektoren av det antarktiske område.

Tanken med å legge disse øer i Sydishavet inn under norsk statsvelde var å gi den norske fangstnæringen i dette område faste punkter å støtte sig til og verge den mot tenkelige inngrep fra fremmede makter.

Siden har det været drøftelser mellem statsmaktene og de norske interesserte om det ikke vilde være rett og nyttig å inndra under norsk statsvelde en del av det antarktiske fastland.

Av dette fastlandet med hav og øer utenfor har Storbritannien i 1908 lagt under sig det område som kalles Falkland Islands Dependencies. Området Ross Dependency blev i 1923 lagt under New Zealand. Og ~~det største av alle områder, fra 160~~

gr. til 45 gr. østlig lengde, blev i 1933 underlagt Australia. Innenfor dette siste område hadde imidlertid Frankrike i 1924 lagt under sig et lite landstykke med et par øer, Adellie-land omkring 140 gr. østlig lengde.

Bouvetøen ligger i havet utenfor land mellem det britiske og det australske område, altså mellem 20 gr. vestlig lengde og 45 gr. østlig lengde. Det land som fyller dette mellomrum er da det som ofte har været kalt Atlanterhavssektoren, og her har enda ingen stat gjort krav på overhøyheten.

Fastlandet i dette område var lenge helt ukjent og utforsket. Vi vet om at noen opdagelsesferder i eldre tid nådde inn i havet utenfor dette fastlandet, således en russisk ekspedisjon i 1819/21 og to engelske ekspedisjoner i 1830/31 og 1842/43. Men ingen av disse ekspedisjoner kom så langt inn at de så land, langt mindre blev det landsatt folk fra dem.

Det var ikke før 1929 at det kom forskningsekspedisjoner frem til fastlandet i denne del av Antarktis, og da var det norske ekspedisjoner som kom dit. Sommeren 1929/30 sendte hvalfangeren Lars Christensen sin ekspedisjon under kaptein Riiser-Larsen sammen med kaptein Lützw-Holm, som gjorde observasjoner og tok kart-

Norge legger Atlanterhavssektoren -

(Forts. fra 1. side.)

fotografier fra luften langs store deler av landet, særlig det område som siden blev døpt Kronprinsesse Märtha Land, hvor det norske flagg blev heist 18. februar 1930. På en ny ekspedisjon i 1930/31 under samme førerskap blev likeledes et stort område utforsket med fly — dette land blev kalt Prinsesse Ragnhild Land. Samme sommer blev forskjellig land opdaget av norske hvalfangere mellem Kronprinsesse Märtha Land og Prinsesse Ragnhild Land, og en annen norsk hvalbåt under kaptein O. Borchgrevink kartla bl. a. den del av Dronning Maud Land som ligger utenfor det område som nu tilhører Australia. Endelig sommeren 1936/37 hadde Lars Christensen en ny ekspedisjon til samme område, og løytnant Winderøe fløi da med fly over store vidder av det slik at meget nytt land blev kartlagt, et landstykke mellem Dronning Maud Land og Prinsesse Ragnhild Land fikk siden navnet Prins Harald Land, og et annet landstykke mellem Prinsesse Ragnhild Land og Kronprinsesse Märtha Land fikk navnet Prinsesse Astrid Land. På alle disse ekspedisjoner blev på det aller nærmeste alt fastland innenfor Atlanterhavssektoren på området nærmest utmed havet gransket og kartlagt så grundig, at man tør si at ikke mange deler av det antarktiske fastland er bedre kjent.

Det er verd å nevne at norske opdagere har utforsket landet også på andre kanter av Antarktis, og særlig har de i de siste år gransket og kartlagt meget av det land som i 1933 blev lagt under Australia. Det bør likevel ikke bli spørsmål om at Norge gjør krav på noget land som på forhånd er underlagt en annen stat. Dette stemmer med den redogjørelse som den norske regjering gav den britiske i 1929, om at den ikke vilde reise noget landkrav innenfor de områder som da var lagt inn under det britiske rike.

Men det land som hittil ligger herreløst og som ingen andre enn nordmenn har gransket og kartlagt, det synes Norge med full rett å kunne gjøre krav på å legge under sig.

Dette område er nettopp det som i de siste årene har været det viktigste for norsk hvalfangst. Denne fangst foregår nu ute i det frie hav, men arbeider sig utpå sommeren nærmere og nærmere inn mot land. Fastlandsstranden på denne kant følger omtrent den 70. breddegrad, og iskanten ligger i begynnelsen av sommeren, i desember måned, gjerne på 60 grader. Det er først i februar at de flytende kokerier kommer nogenlunde nær innunder land.

Et spørsmål som kan være viktig når det gjelder friheten for fangstvirksomheten, er hvor langt ut i havet man tør regne grensen for overhøyheten, men dette spørsmål er enda usikkert.

Det har været fremholdt at isgrensen her i Sydishavet må bli regnet for landegrense, og Storbritannien og de to britiske dominions som har tatt land her, har for det meste trukket sin grense efter den 60. breddegrad. Hvor meget som

Kart over Sydpolland som viser de forskjellige okkupasjoner i årenes løp. Norges annekasjon av idag av Atlanterhavssektoren sees øverst på kartet med alle de norske navnene inntegnet.

dermed skal være sagt om retten til overhøyheten, synes ikke å være helt klart — sikkert er bare at det i nogen år blev krevet avgift av norsk hvalfangst innen denne grense.

Nettopp fordi slike grensespørsmål fremdeles er uavgjort, kan det være særlig ønskelig for den norske fangstnæring på disse hav at Norge er herre over et bredt stykke av fastlandet med det hav som ligger utenfor. Norge vil for sin del ikke gjøre noget krav på å stenge andre nasjoner ute fra det havområde som det således kunde få overhøyet over, eller på nogen måte hindre dem i å drive fangst der. Men de norske fangstmenn bør være trygge på at heller ikke andre kan stenge dem ute eller gjøre noget som kan være til skade eller tap for deres næringsdrift.

Den norske regjering har lenge været opmerksom på dette krav, og i alle år siden spørsmålet kom op har den arbeidet med å forberede en ordning som kunde opfylle naturlige norske krav. Den mener at nu er tiden kommet til å ta den endelige avgjørelse.

Norges rettsgrunnlag for å legge det nevnte herreløse land inn under sin overhøyhet er som nevnt det norske geografiske forskningsarbeide som er gjort på dette område og som nordmennene hittil har været alene om.

De praktiske hensyn som skulde føre til at Norge benytter den rett det således kan si sig å ha vunnet, skriver sig fra den norske hvalfangst i Sydishavet og særlig i havet utenfor det land som det her er spørsmål om.

Utenriksdepartementet vil derfor tilråde at Kongen samtykker og underskriver et fremlagt utkast til kongelig resolusjon om at den del av fastlandsstranden i Antarktis som strekker sig fra Falkland Islands

garantere at vi slipper å betale slike avgifter for sektoren mellem 17 grader vest og 45 grader øst, hvis den var blitt annektert av fremmede makter? Bouvet-øen, som ligger i denne sektoren, blev sikret for Norge ved okkupasjonen av 1. desember 1927 — øen blev underlagt norsk statshøyhet 23. januar året efter. Peter I's ø blev okkupert for Norge 2. februar 1929 og lagt under norsk statshøyhet 1. mai 1931.

Sydpolland omfatter et areal på 14.44 mill. kv.km. Europa er 10 mill. kv.km. Inntil 1908 var hele dette område ingenmannsland. Den første okkupasjon blev foretatt dette år. Det var Det Britiske Rike som tok i besiddelse en sektorformet landstrekning syd for Syd-Amerika. Okkupasjonsgrensen blev noget forandret i 1917. Grensene er nu følgende: Meridianene 20 gr. og 80 gr. vest og breddegradene 50 gr. (mellem 20 gr. og 50 gr. østlig lengde) og 62 gr. sydlig bredde (mellem 50 gr. og 80 gr. sydlig bredde). Dette område blev lagt inn under guvernøren for Falkland-øene og kalles for Falkland Islands Dependencies (Falkland-bilandet). Det areal av denne sektor som ligger på Sydpolland er ca. 1.75 mill. kv.km.

Den annen okkupasjon som blev gjort i disse områder fant sted i 1923, og det var også denne gang Det Britiske Rike som la land under sig. Området, som ligger ved Ross-havet, syd for Australia, er en sektor som begrenses av meridianene 150 gr. vest og 160 gr. øst og parallellen 60 gr. syd. Området blev kalt Ross Dependency (Ross-bilandet) og blev lagt inn under styret for New Zealand. Det sektorareal som faller på Sydpolland er ca. 0.92 mill. kv.km.

Den tredje okkupasjon blev også

hittil ikke proklamert sin suverenitet over alle disse områder. Norge har gjort opmerksom på overfor England at vi «er av den opfatning at den nevnte opdagelse og annekasjon danner en gyldig basis for et prioritetskrav på å erverve disse områder, så snart folkerettens fordringer med hensyn til effektiv okkupasjon av nytt land måtte være blitt tilfredsstillet».

Den første som så det antarktiske kontinent — den første som betrådte det.

Hvor ofte har ikke sel- og hvalfangerne været opdagelsesreisende? Det var en selfanger som første gang så det antarktiske kontinent. Mannen het John Biscoe. I februar 1831 så han Enderby Land, det vil si Kapp Ann, markert ved noen mørke fjelltopper, som stakk op av skyene. Hundre år senere kom norske flyvere hit — Riiser-Larsen og Lützow-Holm — og gjenopdaget landet — fløi inn der, landet og plantet det norske flagget på stedet. Disse to moderne landnåmsmenn var de første som betrådte Enderby Land. Den første som satte sin fot på det antarktiske kontinent var hvalfangeren H. J. Bull — denne begivenhet skjedde 24. februar 1895 på Kapp Adare.

Når talen er om Sydpollandets opdagelse, er det mange som har innlagt sig betydningsfulle fortjenester, menn som: Cook, Ross, Bellingshausen, Kemp, Avery, Wilkes, D'Urville, Drygalski, Filchner, C. A. Larsen, Nordenskiöld, Carsten Borchgrevink — den første som overvintret på det antarktiske kontinent — Bruce, Mawson, Scott, Shackleton, Amundsen, Prestrud, Wilkins, Eielson, Ellsworth, Byrd, Riiser-Larsen, Lützow-Holm, Lars Christensen, Balchen, Alf Gunnestad, en rekke hvalfangstkapteiner, menn som kaptein O. Borchgrevink, Nils Larsen, Klarius Mikkelsen fra yngre tid, Vilge Widenfjeld

Christensen æren for dette strålende resultat, mannen som satte de viktige forskningsferder i sving. Ikke mindre enn ni ekspedisjoner har denne fremsynte mann sendt sydpå — fire av dem med fly til disposisjon. Konsul Christensen har ikke nøiet sig med å sende sine flyvere, fotografer, meteorologer, oseanografer, geologer og zoologer til Antarktis — han har også selv fulgt med på fire ferder for å se hvordan det hele foregår, for å lede forskningsferdene og sette sig inn i sakene på stedet, så han bedre også kan dømme om resultatene — og riskene.

Under Christensens ferder sydpå har man for første gang tatt luftfotograferingen med henblikk på efterfølgende kartkonstruksjon systematisk i bruk.

I forbindelse med dagens begivenhet bør konsul Bjarne Aagaard nevnes. Han har de siste 12 årene arbeidet med sitt verdige verk «Fangst og forskning i Sydishavet», et verk som fullt ferdig vil komme på ca. 2500 sider eller mer.

Sektorspørsmålet i Sydpolarområdet.

Da krigen sluttet i 1918 var alle polarland med undtagelse av Grønland, Novaja Semlja og nogen øer i Sydishavet herreløst land, — undtatt de arktiske deler av det asiatiske og amerikanske fastland. I de 20 siste år er der skjedd en radikal forandring i dette forhold. Litt efter litt er polarområdene dradd inn under en eller annen stats overhøyhet, så alle polarland og øer idag hører inn under en eller annen stats suverenitet, når undtas den ene sektor på Sydpolland. Det er rundt regnet vel en million kv.km. land i nord og 9 millioner kv.km. land i sør, som på den måten er blitt okkupert. De stater som polarlandene nu hører inn under er: Det Britiske Rike med 10 millioner kv.km. Danmark med 2 millioner kv.km. Norge med 1.75 millioner kv.km. Australia med 1.75 millioner kv.km. New Zealand med 0.92 millioner kv.km.

underskriver et foreslått utkast til kongelig resolusjon om at den del av fastlandsstranden i Antarktis som strekker sig fra Falkland Islands Dependencies grense i vest (grensen for Coats Land) til Australian Antarctic Dependency i øst (45 gr. østlig lengde) med det land som ligger innenfor denne strand og det hav som støter opptil, blir inndratt under norsk overhøyhet, samt at Justisdepartementet får fullmakt til å treffe bestemmelse om forskrifter for politimyndigheten innenfor dette område.

*

Når den norske regjering har gått til det betydningsfulle skritt å annektere landstrekningen mellom 17 grader vest og 45 grader øst på Sydpolland, så skjer det av hensyn til Norges vitale interesser sydpå. Ingen vet idag i hvilken retning utviklingen vil gå dernede. I årevis har det foregått en betydelig fangst i Haakon VII's Hav utenfor de norske områder: Kronprinsesse Märtha Land, Prinsesse Ragnhild Land, Prinsesse Astrid Land, Prins Harald Land og Kronprins Olav Land, som har en samlet kyststrekning på ca. 4000 kilometer eller en femtedel av Sydpollandets samlede antatte kystlinje. Verdier for millioner er bragt hjem fra dette havet. I Falkland- og Ross-sektorene har norske hvalfangere måttet betale ganske meget i licensavgifter til engelskmennene. For tidsrummet 1919—28 en sum av 437,211 pund. Hvem kan

styre for New Zealand. Det sektorareal som faller på Sydpolland er ca. 0.92 mill. kv.km.

Den tredje okkupasjon blev også foretatt av Det Britiske Rike, og det okkuperte område, som ligger syd for Det indiske hav, som ligger en sektor begrenset av meridianene 45 gr. og 160 gr. øst for parallellen 60 gr. sydlig bredde. Området blev kalt Australian-Antarctic Dependency (Australia-bilandet) og lagt inn under Australias Forente Stater. Det omfatter et areal på 6.60 mill. kv.km. Fra dette må det imidlertid trekkes et lite område på omtrent 140 gr. ø. l., som Frankrike har gjort krav på. (Adelie Land.)

Som man ser av kartet omfatter disse sektorer også svære havområder av særlig interesse for hvalfangsten. Dette gir kanskje en pekepinn for grunnen til at disse områder er blitt okkupert.

Av Sydpollandets 14.44 mill. kv.km. er således tilsammen 9.27 mill. kv.km. dratt inn under Det Britiske Rikes suverenitet med ca. 12,000 k.m.s kystlinje. Sektorene mellom Ross- og Falkland-bilandet er på 2.2 mill. kv.km. og er fremdeles ingenmannsland. Dessuten gjør Frankrike krav på Adelle Land. På norske ekspedisjoner til antarktiske og subantarktiske strøk er flere landstrekninger tatt i besiddelse i den norske konges navn — således av Roald Amundsen og hans folk (løytnant Prestrud) og Riiser-Larsen, men Norge har

stad, en rekke hvalfangstkapteiner, menn som kaptein O. Borchgrevink, Nils Larsen, Klarius Mikkelsen fra nyere tid, Viggo Widerøe, Nils Romnæs, ja, selv om det gjelder en dame, så har også det svake kjønn været representert i Sydpollandets opdagelseshistorie. Det var fru Ingrid Christensen, som under flyvningen sydpå 1936—37 fulgte med på flyvningen, som førte til opdagelsen av Prins Harald Land. Fruen kastet det norske flagget ned over det nye norske landet, som også innbefattes i okkupasjonen, den norske stat har foretatt idag.

Sydpollandets opdagelseshistorie når det gjelder selve fastlandet strekker sig altså bare over vel 100 år. Ennu er det meget å utrette av geografisk og annet videnskapelig arbeide der syd. Veldige strekninger langs kystene er fremdeles ukjente, før ikke å snakke om det indre av landet, hvor bare enkelte striper er trukket, som f.eks. Amundsens ferd til Sydpolen, Scotts til Sydpolen, Byrds flyvning med Balchen ved rattet til Sydpolen og enkelte ferder innover i landet pr. fly og Ellsworths tversover landflyvning fra Graham Land til Rosshavet. I de siste 10 årene har nordmennene opdaget hele kysten fra 86 grader østlig lengde til ca. 17 grader vestlig lengde med undtagelse av Enderby Land (norsk gjenopdagelse) og Kemp Land. Siden høsten 1929 har omtrent fjerdeparten av Sydpolkalottens kyster kommet til å bære norske navn.

I første rekke har konsul Lars

blitt okkupert. De stater som polarlandene nu hører inn under er: Det Britiske Rike med 10 millioner kv.km., Danmark med 2 millioner kv.km., Sovjet-Russland med 175,000 kv.km. (Sibirien undtatt) og Norge med 65,000 kv.km.

Det antarktiske fastland.

Arealberegninger:

I. Australia-bilandet: Okkupert av Det Britiske Rike 1933, 6,594,984 kv.km. (6,595,000).

II. Ross-bilandet: Okkupert av Det Britiske Rike 1923, 917,484 kv.km. (917,000).

III. Sektor mellom Ross- og Falklandbilandet: 2,280,084 kv.km. (2,280,000).

IV. Falkland-bilandet: Okkupert av Det Britiske Rike 1906, 1,753,212 kv.km. (1,750,000).

Atlantehavssektoren okkupert av Norge.

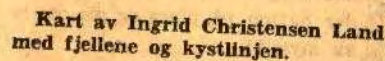
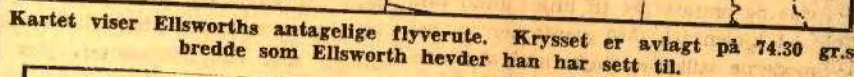
V. Sektor mellom Falkland- og Australiabilandet: 2,888,712 kv.km.

Samlede areal av Antarktik: 14,434,476 kv.km.

13 Jan. 1939.

Tvilsomt om han kan ha sett över så store områder som han påstår.

Det foreligger allerede kartter med kystlinjene og fjellene inntegnet — særlig gjør Vestfollfjellene og Larsemannfjellene sig sterkt gjeldende med sin vide utstrekning — høiden dreier sig bare om 3—400 meter. På grunnlag av de fotografier som blev tatt dernede i 1936—37 kan man med stereoplanigraf tegne kartter

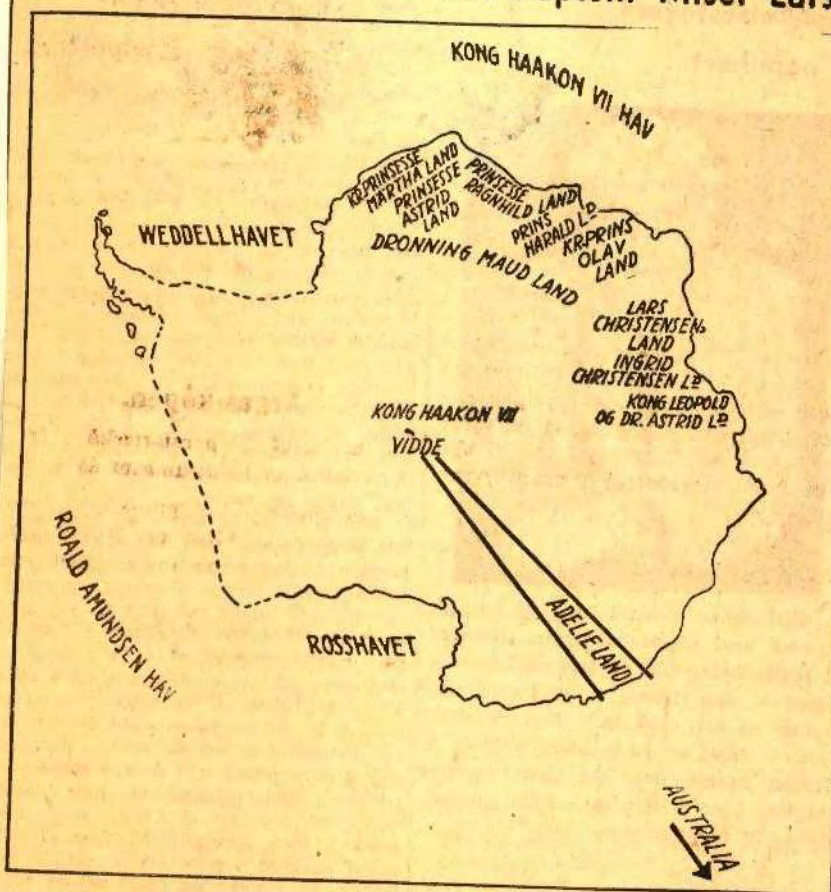
Det bør nevnes at det område Ellsworth gjør krav på ligger i den såkalte Australia-sektor, som England okkuperte i 1933.

som strekker sig 40—50 km. innover i landet mens flyverne sikkert i klarvær har sett både 100 og 150 km. Fjellene i Ingrid Christensen Land er snebare og de mange ferskvann viste sig å være isfrie. Man må vel således gå ut fra at det finnes vulkaner forekomster i de strøkene, i likhet med hvad der er påvist i de egne hvor Scott opererte under sin

"Aftenposten" Nr. 646.
24 Des 1920.

Skal de tyske flyvere til det norske område Enderby Land?

Amerikaneren Lincoln Ellsworth også til disse strøkene. Norge bør snarest sikre sig eiendomsretten til våre opdagelser i Antarktis, sier kaptein Riiser-Larsen.

Kartet viser de norske opdagelser i Antarktis fra de senere årene — over en kystlinje på ca. 5000 km. Adelie Land-sektoren er nylig okkupert av Frankrike.

TO DAGER FØR JUL for snart 10 år siden — 1929 — foretok våre marinesflyvere, kapteinene Hj. Riiser-Larsen og Finn Lützow-Holm, en vågelig flyvning i Antarktis med et lykkelig utfall. Flyverne bare ikke opdaget nytt land på Enderby Land og sønnenfor dette, de gikk også i land og plantet flagget der og okkuperte det på behørig måte — tok det i besiddelse for Norge. Landet har en rekke fjell på 2000—3500 meter. Nyopdagelsen under denne flyvningen og de andre flyvningene, som disse to flyvere foretok den nevnte sesong, dreiet sig om 1000 km. kystlinje, som blev kartlagt fra luften. Det blev i det hele på dette toktet fløiet 4000 kilometer med en av marinens Hansa-Brandenburgere bygget på Horten.

Under Lars Christensens luftkartlegningsferd 1936—37 blev der av Vilgo Widerøe og Nils Rønnes kartlagt betydelige strekninger på Enderby Land. Endel av disse fotografier er lånt ut til amerikaneren Lincoln Ellsworths flyveekspedisjon, som for tiden er på vei til Enderby Land for å foreta flyvninger innover områdene mot Sydpolen fra den kanten.

Siden de viktige norske opdagelsene er gjort, har ikke våre myndigheter sørget for at landområdene er blitt sikret for Norge. Den tyske ekspedisjon som er på vei sydover kan tenkes å ville legge veien til Enderby Land — altså til et land som vi anser som norsk. Aftenposten har fra tid til annen pekt på viktigheten av å ha eiendomsretten til Antarktis på det rene i lovmessige former.

Igår hadde vi en samtale med kaptein Hj. Riiser-Larsen for

sjon. Både amerikanske og engelske autoriteter har tidligere uttalt at Norge har rett til sektoren med Enderby Land på grunnlag av Lützow-Holms og mine opdagelser. Når Ellsworth frem og løser sin oppgave, er det meget mulig landet blir tatt i besiddelse for Amerika, og da vil selvsagt amerikanerne stille sig anderledes til vår rett.

Det gjelder altså å handle snarest og det er absolutt i ellefte time.

å høre hans mening om de nye ting som synes å dukke op.

— Det er altså nu snart ti år siden opdagelsen sydpå blev gjort, men enda er det ikke skjedd noget fra statsmyndighetenes side for å sikre oss disse områder, som kan bli så viktige for hvalfangsten. Det er meget som taler for at tyskerne drar til Enderby Land — altså det som vi anser som norsk territorium. Den varme Mosambique-strømmen fra Afrikas østkyst lager en dyp bukt inn i isen mot Enderby Land og gjør det mulig å komme inn der med fly. Lincoln Ellsworth kan når som helst nå strøkene utenfor Enderby Land og foreta flyvninger over landet, kaste ned det amerikanske flagget og ta landet i besiddelse for Amerika rett for nesen på oss. Det er sikkert i ellefte time å foreta sig noget med eiendomsretten over de områder vi mener er norske i kraft av vår innsats når det gjelder opdagelse og okkupa-

'F. D. Muddy' no. 10.
13 januar 1938

Norges interesser i ANTARKTIS trues.

Kampen om HVAL- DISTRIKTENE hissigere enn noensinne.

Hvilken av stormaktene tar de ledige sektorer?

T. T. kunde for en tid siden meddele at russerne aktet å sende en større ekspedisjon avsted til Sydpolen.

Fra pålitelig hold er vi imidlertid nu blitt informert om at dette etter all sannsynlighet dreier sig om en nyttårsspek, som skal ha følgende forklaring:

En russisk avis spurte før — eller omkring nyttår — en del av Sovjets første flyvere om de hadde noe ønske for det nye året. — Det måtte da være at vi fikk istand en stort anlagt Sydpolesekspedisjon, svarte en av dem, hvorefter det hele på en eller annen måte forvandlet sig til fjæren som blev til 5 høns. D. v. s. ved en feiltagelse blev det telegrafert ut over verden at Sovjet hadde besluttet å utruste en Sydpolesekspedisjon.

Hvorvidt det ligger noe mere i dette enn en kjent flyvers fromme nyttårsønske er uvisst. I øieblikket er det ikke sannsynlig. Russerne har nok nu for meget å bakse med opppe i Nord-Ishavet til å kunne sende avsted noen større ekspedisjon til Antarktis.

På den annen side gjør man kanskje tryggest i å regne med at Sovjet innen overskuelig fremtid vil komme til å interessere sig for hvalfangst — i likhet med de nye hvalstormakter Tyskland og Japan. Og her står Norge overfor en overordentlig kjedelig situasjon, så kjedelig at den likefrem kan utvikle sig til å bli katastrofal. Norge har nemlig ikke — hvilket alle kanskje ikke er opmerksom på — andre besiddelser i Antarktis enn Peter Is øi og Bouvetøia. Selve Sydpolarlandet er opdelt i 5 sektorer, hvorav Det britiske imperium har sikret sig tre (England, Australia og New Zealand), mens de resterende to er herreløse — foreløbig. Når man leser dette spør man ganske naturlig om hvorfor Norge, som har så store interesser i disse egne, ikke har tatt en eller begge sektorer. Spørsmålet kan ikke besvares. I allfall kan ikke vi finne noe fyldestgjørende svar. Det vilde nemlig faktisk ikke koste andet en øre å ta sektorene i besiddelse. Enkelte vil kanskje si at når vi allikevel ikke har gjort det, så er det fordi sektorene ikke har noen verdi, fordi de ikke har den ringeste interes-

se for oss. Men her er man helt på vildspor. Sektorene er av den aller største interesse — ikke minst for oss. Et bevis er det faktum at England har okkupert 3 sektorer. England pleier, som bekjent, ikke i almindelighet å interessere sig for ting, som ikke har eller vil få verdi.

Slik fortøner situasjonen sig fra høieste autoritative hold innen våre hvalfangstinteresser, hvorfra T. T. også har innhentet sine opplysninger.

Riktignok har England foretatt sine okkupasjoner „fordi det dreier sig om land, som er opdaget og utforsket av engelskmenn." En begrunnelse som virker mere enn søkt når man vet at disse „engelskmenn" så å si alle sammen er nordmenn.

Slik som det hele nu ligger an kan man nærsomhelst vente at Japan og Tyskland sikrer sig hver sin sektor — eller Sovjet, hvis det beslutter sig til å gå inn for hvalfangst og kommer tidsnok frem.

Dermed er Norge med sine store hvalfangstinteresser uten besiddelser i Antarktis.

Ja, hvad så? spør man. Ja, så kan det hele utvikle sig slik det hen at vi ikke får anledning til å fange en hval mere, er svaret!

Vi kan nemlig da risikere at de besiddende makter sammenkaller en internasjonal konferanse — som „ikke-besiddende" sitter vi utenfor — hvor man trekker en viss fangstgrense så og så langt fra land, hvilket russerne allerede har gjort i Ishavet. At med andre ord de stormakter som eier land forsøker å stenge de andre ute fra hvalfeltene. Russerne er allerede inne på at islagt hav er å betrakte som fast land og skulde en stormakt komme til å ta dette som utgangspunkt også i Antarktis, er hvalfangsten utenfor denne stormakts sektor temmelig umuliggjort. Det er en russisk rettslærd som hylder dette prinsipp i en brosjyre, som er kommet ut på utenrikskommissariatets forlag.

Det har flere ganger — bl. a. av Lars Christensen, som har utforsket så å si hele den herreløse Afrikasektor — vært henstillet til såvel Mowinckels som Nygardsvolds regjering å okkupere en eller begge

rer, men hittil dessverre og helt forgjeves. hevde sine in- må det gjøres samles en dag er overveiende aktene vil for- som er igjen. ne det blir kan gyldig for oss, i gjør noe før unge år har det idet med å få asjoner som er flagg har gjen- heist over nytt gene har for-

Japan og Tysk- sjoner nettop i r herreløse, så n det være for- kke her å vise lerlegge sig is- kytte og vareta n hvert år inn- oner av kroner.

de herreløse sektorer, men hittil har henstillingene dessverre og uforklarlig nok vært helt forgjeves. Vil Norge fortsatt hevde sine interesser i Antarktis må det gjøres nu. Og det må ikke samles en dag lenger, idet det er overveiende sannsynlig at stormaktene vil forsyne sig med det som er igjen. Hvem av stormaktene det blir kan være revnende likegyldig for oss, hovedsaken er ta vi gjør noe før det er for sent. I mange år har det forgjeves vært arbeidet med å få anerkjent de okkupasjoner som er foretatt. Det norske flagg har gjen- tagne ganger vært heist over nytt land, men regjeringene har forholdt sig passive.

I øieblikket har Japan og Tyskland svære ekspedisjoner nettop i de sektorer, som er herreløse, så allerede imorgen kan det være for- sent. Det gjelder ikke her å vise flagget eller å underlegge sig is- ørkener, men å beskytte og vareta store interesser, som hvert år inn- bringer landet millioner av kroner.

Aftenposten nr. 4
4 jan. 1938.

Russernes Sydpolsekspedisjon vil møte utallige vanskeligheter.

Særlig i Weddellhavet med farlig og tung is. Orkaner på opptil 350 km. i timen.

Bernt Balchen utfaler sig til Aftenposten.

Sovjet-regjeringens seneste pro-
jekt er som bekjent en plan om å
sende en fly-ekspedisjon til Sydpol-
landet med den nye 11,000 tonn
store isbryter «Josef Stalin», som er
110 meter lang og 25 meter bred.
Isbryteren er utstyrt med tre damp-
maskiner på tilsammen 10,050 hk.
Skroget er selvsagt overmåte sterkt
bygget. Mellem spantene er således
avstanden bare 1 fot og på de mest
utsatte stedene er tykkelsen av pla-
tene to tommer. «Stalin» kan ha
4000 bunkers. Det kan være bra å
ha en slik rusk av en isbryter når
en skal våge sig inn i et så farlig
hav som Weddellhavet, hvor flere
skuter har måttet bukke under.

Planen går — som nevnt igår —
ut på at de fem fly tre uker etter
ankomsten til Luitpold Land ved
Weddellhavet skal føre materiell og
videnskapsmenn til Sydpolen og op-
rette en overvintringsbasis der. Pro-
grammet inneholder også en post
som går ut på at de fem flyene i
løpet av en måned skal foreta 70
flyvninger i forskjellige retninger
fra Sydpolpunktet. Planene er såle-
des mere enn dristige kan man
trygt si. Russerne har ikke interes-
sert sig for Antarktis på ca. 100 år.

Aftenposten har spurt Bernt
Balchen, som førte admiral Byrds
fly over Sydpolen i november 1929
hvad han synes om planene. Han
svarer:

— Det er en kolossal oppgave rus-
serne har tatt på sig, men de har
jo også materiell og folk nok. Pro-
grammet er flott, men jeg kan love
at russerne vil komme bort i ganske
anderledes farlige værforhold der
sydpå enn de er vant til nordpå.
For det første har vi isen i Weddell-
havet som er temmelig tung og
svær. «Stalin» er riktignok på 11.000
tonn og har et maskineri på over
10,000 hk. Isen i Weddellhavet kan
være opptil 8—10 meter tykk. Både
C. A. Larsen med «Antarctic» og
Shackleton med «Endurance» —
begge ganske store fartøier — måtte
gi op — d. v. s. de fikk isen over
dekk og blev skrudd rett ned. Ty-
skeren Filchner har været derinne

Flyveren Vodoplanov,
som har utkastet planen.

Molokov,
en av flyverne som skal delta i Sydpol-
toktet.

og Ellsworth var der med det norske
ishavsfortøi «Fanefjord» — «Wyatt
Earp» som Ellsworth døpte det om
til — og det var på nære nippet at
vi gikk dukken der. Strømforhol-
dene er vanskelige — det ligger
jevnt med is og en har liten eller
ingen chance til å komme opp på isen.

— Hvordan kan det være å lande
på selve Sydpolen?

— Det skulde ikke være noget
iveien for det, men at man kan fly
nårsomhelst og hvor man vil der-
nede til enhver tid er en illusjon. I
1928—29 kunde vi ikke fly under
Byrds ekspedisjon fra 29. november
til 14. januar. Under Ellsworths eks-
pedisjon 1933—34 kunde vi foreta
en tur, på den næste — året efter
— blev det bare en tur på etpar ti-

mer. Så været er ganske farefullt og
lunefullt også. I 1934—35 måtte vi
snu på 10—12 turer. Selvfølgelig
kan en slumpe bort i bedre værfor-
hold — Ellsworth og Kenyon hadde
således under sin flyvning tvers-
over Sydpollandet november—de-
sember 1935 langt bedre vær enn
det hadde været årene før.

— Men orkanen kan jo også rase
ganske ettertrykkelig — — —

— Ja, det er ingen mangel på
det. Under Byrds ekspedisjon blåste
jo som bekjent et av våre fly avsted
for oss i en orkan på 350 km. i ti-
men og blev slått plattfot. Douglas
Mawson har målt en orkan dernede
på 320 i timen i løpet av et døgn,
så da blåser det bra. Fra Dronning
Maudfjellene — ved opgangen til
Sydpolplatået — blåste stener på
30—40 kilo lange veier.

— Vi som har visse tradisjoner å
hevde sydpå burde vel fortsette ut-
forskningen av landet og oprette
overvintringsstasjoner i de norske
landene dernede?

— Ja, det skulde jeg mene. Det
er rett og slett en skam at vi ikke
gjør noget mere, men det ser ut til
at det ikke lenger er nogen interesse
herhjemme for de tingene sydpå.

O.
k-
ut

Aftenposten nr. 2
3 jan. 1938

Stor russisk overvintrings- ekspedisjon til Sydpolen.

Flyvninger over hele området med polen som centrum.

Fra Aftenpostens korrespondent.

Moskva, 2. januar.

Sovjetflyvere planlegger oprettelse av en stor leir på Sydpolen næste vinter, og allerede til våren vil en ny gruppe av videnskapsmenn bli bragt ned på Sydpolen. Planen blev idag bekjentgjort av den berømte arktiske flyver Vodopianov. Planen er allerede utarbeidet i detaljer. Verdens største isbryter «Josef Stalin» som gikk av stabelen i sommer, skal bringe ekspedisjonen til Sydpolen sammen med proviant for 3 år, fem 2-motors aeroplaner og de nødvendige videnskapelige instrumenter. Isbryteren skal være fremme ved kysten av Luitpoldland på 78. breddégrad, 35.

lengdegrad omkring 15. desember. Der vil den første stasjon bli oprettet i en avstand av omtrent 1300 km. fra Sydpolen. 3 uker senere skal de 5 aeroplaner ført av Nordpolflyverne Vodopianov, Molokaoff, Alexieff, Mazwing og Golowin lande på polen. Turen skal tilbakelegges på 4½ time. Etter landingen på

Sydpolen skal der være reist en trådløs mast og over Kap det gode Håb og Sydney vil Stalin få den første meddelelse om at opgavens første del er løst. Der vil bli foretatt 3 flyveturer for å bringe 8 mann deriblandt en flyver og en mekaniker til Sydpolstasjonen, som vil bli av langt større omfang enn den stasjon som nu driver på isflaket mellom Svalbard og Grønland. Ekspedisjonen skal bo i en større hytte og det skal bygges flere små paviljonger for videnskapelige målinger, videre skal det oppføres depoter og en spesiell konstruert hangar for et nytt fly som skal brukes til rekognoseringsflyvninger. Vodopianovs 5 store fly vil bli stasjonert ved Sydpolen en hel måned og skal foreta 70 flyvninger i alle retninger før de vender tilbake til isbryteren for hjemturen i midten av februar 1939.

Fra Sydpolstasjonen vil der bli kringkastet værmeldinger til hele verden 4 ganger daglig.

Tiden Tjenn 74.
28 Mars 1935.

Det nye norske land vil kunne bli av stor betydning

Store snebare kyststrekninger, ferskvann og rike pingvinleire.

Kaptein Mikkelsens beretning.

M/S „Thorshavn” har avgitt en meget utførlig innberetning om opdagelsen av Ingrid Christensens land den 20. februar.

Det heter her bl. a.:

Stjerneobservasjoner kl. 0.20 gav posisjon 68 gr. 04 min. S. — 79 gr. 11 min. Ø.

Kl. 9.40 befant skibet sig ca. 5 n. mil av snefri kyststrekning, som strakte sig i sydvestlig retning, været var strålende med en liten bris fra øst.

En av livbåtene blev satt på vannet og bemannet med kapteinen med frue og 7 mann, hvoriblandt tannlege Sørsdal som var gitt tillatelse til å følge „Thorshavn” fra „Solglimt” til „Ole Wegger” og som bad om å få være med iland.

Terrenget var meget kupert og skrånet sterkt opover til høider på 100—125 meter. På fjellsidene lå der pingvinleire hvor ungene var midt i myteperioden. Så langt som kunde sees var der pingvinleire og enkelte av disse temmelig store.

Hele pingvinleiren var dekket av et metertykt gulfarvet guanolog. Vegetasjon av noe slag fantes ikke. Mellom de to åsrabber gikk et lite dalsøkk som førte op til et lite ferskvannstjern 30—35 m. over ha-

vet, hvorfra løp en liten bekk til havs. Såvel tjern som bekk og hele kystlandet forøvrig var sne og isbart.

På den ene åsraab med fri utsikt til havs i ca. 50—60 meters høide blev det norske flagg heist. Depot med proviant blev her nedlagt ved en opbygget stenvarde på 68 grader 29 minutter syd, 78 grader 36 minutter øst.

Fru kaptein Mikkelsen heiste flagget og kaptein Mikkelsen dømte landet Ingrid Christensens Land, efter en tale for Norge og norsk virke og innsats i Antarctic og antarktiske utforskninger. Det første festmåltid, kaffe med smørbrød, blev inntatt på det nye landet.

Av nytt land opdaget er der seilet langt med og iakttatt ca. 275 n. mil kyststrekning hvorav ca. 65 n. mil bart sne og isfritt land.

Det er stor sannsynlighet for at dette parti av Antarctic ligger tilgjengelig årvisst. De forholdsvise store snebare kyststrekninger og de mange pingvinleire tyder herpå, likeså det tykke gpanolag som dekker disse.

Konsul Lars Christensen.

Opdagelsen m 160.
28 Mars 1935.

Det nyopdagede land i Antarktis.

Gode plasser for ekspedisjonshus; lune byggeplasser, ferskvann og rikelig tilgang på fersk mat.

2—300 m. høie forrevne fjell; småøer utenfor kysten, havdyp vekslende fra 35 m. til 4000 m.

Fra M.S. „Thorshavn“s fører, kaptein K. Mikkelsen.

I vårt morgennummer gjengav vi endel av den beretning som kaptein Mikkelsen har skrevet om opdagelsen av det nye land i Antarktis 20. februar og om den enkle ceremoni, da man heiste det norske flagg og døypte landet INGRID CHRISTENSEN LAND. Vi gjengir nedenfor resten av kaptein Mikkelsens beretning.

I Syd-Atlanteren, 11. mars 1935.

Ekkoloddet gikk den hele tid og viste et meget kupert bunnprofil fra 35 meter ned til 4000 m.

Den første strekning, ca. 40 n. mil, var helt snebar og bestod av forrevne fjelltopper av meget vekslende høide, op til 200—300 m. Man så stadig gule fjellsider, sannsynligvis pingvinleire (Vestfoldfjelle-

ne). Bak fjellkjedene såes flere steder innlandsisen innover.

Den første kystlinje blev avbrutt av en ca. 9 n. mil lang isbre, meget opsprukket og av blåaktig farve. Utenfor denne lå en samling av snebare småøer. Derefter fulgte en ca. 11 n. mil lang snebar kyststrekning, Ranvikfjellene, av samme utseende som Vestfoldfjellene, avløst av en ca. 10 n. mil lang barrierekystr, ca. 50—100 meter høi, foran hvilken lå endel snebare småøer.

Efter barrieren fulgte atter snebar fjellkyst, Larsemannsfjellene, i ca. 14 n. mils lengde, for enden av hvilken lå to noget større øer, hvor kysten går over i og fortsetter som barrierekystr med innlandsisen stigende bakenfor.

På alle de snebare fjellkyster såes stadig gulfarvet fjellsider, sannsynligvis pingvinleire.

Terrenget var meget kupert og skrånet sterkt opover til høider på 100—125 m. På fjellsidene lå der pingvinleire hvor ungene var midt i myteperioden. Pingvinene var større og grovere enn de vanlige rockpingviner, men mindre enn kongepingviner, de var svart- og hvitfarvet og med svart, halvbutt nebb. Så langt som kunde sees var der pingvinleire og enkelte av disse temmelig store.

Hele pingvinleiren var dekket av et metertykt gulfarvet guanolag. Vegetasjon av noget slag fantes ikke. Mellom de to åsrabber gikk et lite dalsøkk som førte op til et lite ferskvannstjern 30—35 m. over havet, hvorfra løp en liten bekk til havs. Såvel tjern som bekk og hele kystlandet forøvrig var sne- og isbart.

På den ene åsrabb med fri utsikt til havs i ca. 50—60 m.s høide blev det norske flagg heist. Depot med proviant blev her nedlagt ved en oppbygget stenvarde på 68 grader 29 minutter s — 78 grader 36 minutter ø.

Her har man gode og sikre landingsmuligheter, ferskvann og temmelig rikelig tilgang på proviant i form av pingvinegg, ungpingviner og sel, som også blev iakttatt på isflak langs kysten.

Forholdene for oppbygning av ekspedisjonshus så også ut til å være de aller beste, der fantes lune, beskyttende byggeplasser og tilstrekkelig med byggemateriale av sten.

Sannsynligvis kan man langs kysten finne helt beskyttede og sikre landingsplasser, ennå bedre enn den tilfeldige plass hvor der blev landet i år.

K. Mikkelsen.

'Fidens Tegn' m. 72.
26 Mars 1905.

En stemningsfull minnefest for våre store polarforskere igår.

Riiser-Larsen opfordrer til okkupasjon i Antarktis.

Den store minneften for våre polarforskere blev en stemningsfull begivenhet. Aulaen var besatt til siste plass. Kongefamilien var tilstede, likeså flere av regjeringens medlemmer med statsminister Nygaardsvold i spissen.

Møtet lededes av professor Wernskiöld som ønsket velkommen og i korte trekk understreket polarforskningens store betydning. Etterat så professor Brøgger i en ypperlig liten tale — som er gjengitt annet sted i bladet idag — også hadde pekt på ideene og verdiene i den norske polarforskning fikk tilstedeværende representanter for de forskjellige polarekspedisjoner ordet

til korte taler. De blev alle hilst med likefrem demonstrativt bifall. Den første var general Dietrichson, som gav en skildring av Nansens tur over Grønlandsisen i 1888 og bragte en sterk hyldest til Nansens minne.

Sterkt beveget talte derpå kommandørkaptein Scott-Hansen om den første „Fram“-ferd og rettet en sterk appell til alle gode nordmenn om å være med å skaffe „Fram“ en plass og et hus som er den verdig. Tilslutt hyldet han Nansens og Sverdrups minne.

Major Isachsen gav spredte minner og trekk fra den annen „Fram“-ferd under Otto Sverdrups ledelse,

tollkontrollør P. Ristvedt og skibstilsynsmann Helmer Hanssen talte om henholdsvis „Gjøa“-ekspedisjonen og den tredje „Fram“-ferd og professor Sverdrup refererte en humoristisk og i gammel sagastil avfattet „Maud“-saga, som han selv hadde skrevet om „Maud“-ferden og foredratt nyttårsdag 1919 oppe ved Kap Tsjeljuskin.

Tilslutt talte kaptein Riiser-Larsen om Roald Amundsens arktiske flybetokter. Kapteinen fremholdt også under forsamlingens sterke tilslutning, nordmennenes innsats i Antarktis, og — med sikte på det aktuelle spørsmål om okkupasjon og med tydelig adresse til de tilstedeværende medlemmer av regjeringen konkluderte han denne del av sin tale med en henstilling om, at „Norge måtte forlange sin rett i Antarktis“.

Møtet avsluttedes med at Egil Eide deklamerte „Norge, Norge“, og Studentersangforeningen sang „Ja, vi elsker“.

Tidens Tegn m. 63.

15 Mars 1935.

Riiser-Larsens land.

I anledning av Tidens Tegns artikkel for idag om Bouvetsektoren tillater jeg mig å fremheve, at jeg, da Deres medarbeider ringte mig op igår, ikke uttalte mig om statsminister Mowinkel som referert. De tre setninger som begynner:

„Nu bør” osv. og slutter: „bør i utenriksdepartementet” har jeg ikke uttalt.

Jeg henviste til min artikkel i Norges Handels- og Sjøfartstidende for 12. ds. og leste op hvad jeg hadde skrevet om sektorprinsippet og de norske krav i Antarktis i 3. bind av „Fangst og forskning i Sydis-havet”. X

I samtalens løp nevnte jeg videre, at det nu var flere år siden jeg underrettet utenriksdepartementet om at Storbritannia ikke vilde gjøre innsigelse mot at vi tok Bouvetsektoren. Så man har hatt god tid til å sove på saken.

Efter min mening er det uvesentlig om vi får en Bouvetsektor som antydte av mig, eller om vi tar landet, d. v. s. kysten, i besiddelse. I ethvert fall bør hele territoriet få navnet *Riiser-Larsens land*, og de forskjellige kyststrekninger betegnes som: Dronning Mauds kyst, Kronprinsesse Märthas kyst og Prinsesse Ragnhilds kyst. Hovedsaken er at vi nu endelig våkner op av dvalen og ikke fortsetter å sove.

Brunla gård ved Stavern, 14. mars 1935.

Bjarne Aagaard.

Aftenposten nr 131.

13 Mars 1935,

Forestår okkupasjon av norsk sektor i Sydishavet?

Storbritannien vil ikke motsette sig at det av Riiser-Larsen opdagede område — Bouvetsektoren — blir norsk.

Nytt norsk land opdaget i februar iår.

Kaptein Klarius Mikkelsen på den norske oljetanker «Thorshavn» har i februar opdaget og heist det norske flagg på et nytt land i Sydishavet. Det nyopdagede land gav kapteinen navnet Ingrid Christensens Land. Denne opdagelse fyller luken mellom de av nordmennene tidligere opdagede landstrekninger, Kong Leopolds og Dronning Astrids Land, henholdsvis Lars Christensens Land, og betegnes som en smukk avslutning på en rekke viktige norske opdagelser i Antartid i de senere år. De nevnte landstrekninger og det nyopdagede land ligger innenfor den av Storbritannien tidligere okkuperte sektor.

Efter hvad Aftenposten erfarer har Utenriksdepartementet i nogen tid hatt under overveielse å foreta okkupasjon av det av kaptein Riiser-Larsen Dette ligger mellom Dronning Mauds Lands østgrense og Kronprinsesse Märthas Lands vestgrense — for korthets skyld kalt Bouvet-setkoren. Strekningen ligger mellom 50 gr. øst og 10 gr. øst, og er en kyststrekning på 2—3 tusen kilometer.

Denne sak er nu blitt aktuell ved den siste opdagelse, og konsul Bjarne Aagaard, som vi har henvendt oss til — og fra hvem

meddelelsen om kaptein Mikkelsens opdagelse er kommet — fremholder at Norge nu absolutt bør gå til okkupasjon. Tiden er nu inne til at Norge uten ophold gjør sine berettigede krav på likestillehet i antarktiske egne gjeldende. Vi burde forlengst ha fulgt Storbritanniens eksempel, sier konsulen, og under et ophold i England nylig blev det overfor mig fra britiske antarktiske fagkretser pointert at den nevnte strekning burde være norsk. Jeg føler mig overbevist om at det fra britisk side ikke vil bli gjort nogen vanskeligheter.

Aftenposten henvendte sig igår aftes også til dosent Adolf Hoel, og han uttaler at konsul Aagaard har rett i sin opfatning. Vi bør sikre oss suverenitet over en sektor der nede. Vi har gjort større op-

dagelser enn noget annet land der, og våre næringsinteresser er også større enn alle andre lands, både absolutt og relativt. Hvilken praktisk betydning det vil ha for hvalfangsten er det ennå ikke godt å si. Foreløbig har det betydning av den grunn at en del av fangsten foregår innunder land. Men når spørsmålet om fangstgrenser og territorialgrenser vil bli gjort til gjenstand for fastsettelse av nærmele rettsregler, vil det ha betydning å eie de bestemte områder. England legger åpenbart stor vekt på å ha herredømme over store landstrekninger der nede, og har vel sin mening med det. Og med de store interesser vi har der, vil det også være av betydning å sikre sig områder, slutter dosenten.

Offisielt nr 132.
13 Mars 1935.

Ingen norsk okkupas- sjon i Antarktis.

På henvendelse fra Aftenposten benekter statsminister Mowinkel bestemt at utenriksdepartementet skulde ha planer om å foreta offisiell okkupasjon av land i Sydishavet.

— Det som har funnet sted, er at en norsk ishavsskipper som så mange ganger før har funnet nytt land og heist det norske flagg der, (sier statsministeren.) Det er imidlertid et langt skritt fra en sådan handling og til at Regjeringen foretar en formell anneksjon. Opdagelsen av nytt land har ingen betydning for den offisielle stilling til det nyopdagede lands besiddelsestagen, og nogen norsk offisiell okkupasjon som antydnet har ikke været under overveelse.